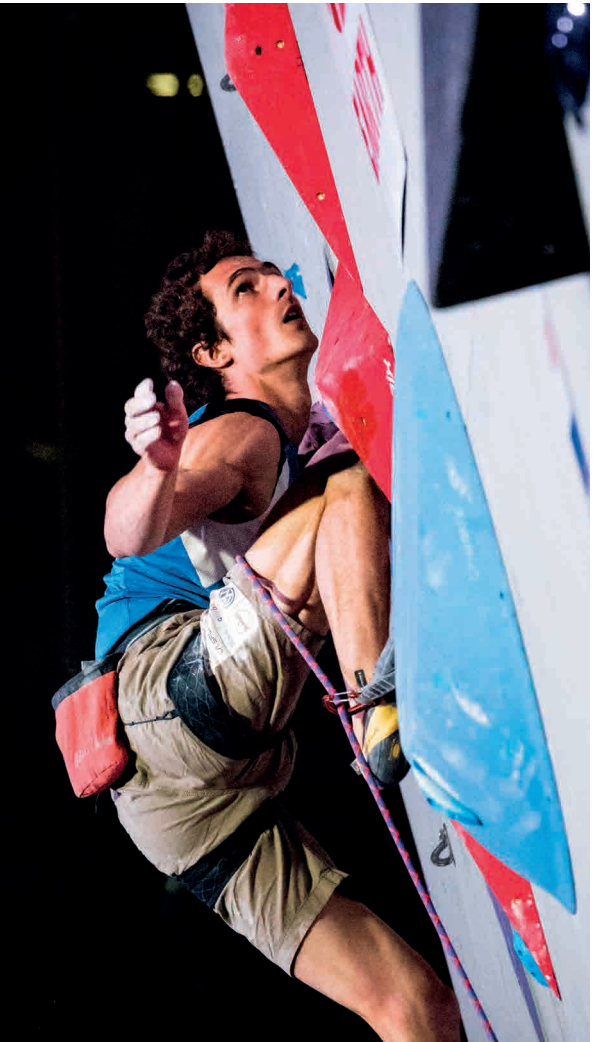

HOROLEZEC

ROČENKA ČESKÉHO HOROLEZECKÉHO SVAZU 2019

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ/CZECH MOUNTAINEERING ASSOCIATION

Výstupy roku 2019

Výstupy roku 2019 byly uděleny za období od 1. 1. do 31. 12. 2019
s vyhlášením 7. února 2020 v Liberci – Bedřichově, při příležitosti Jizerské padesátky.

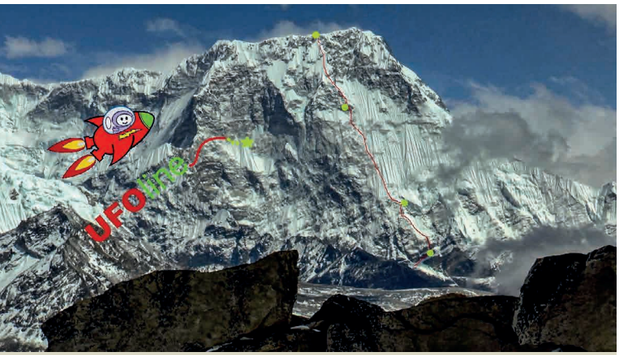
Nejlepší výkony byly oceněny v následujících kategoriích:

Velehory nad 6 000 m n. m.

- Výstup roku – **Marek Holeček**, **Zdeněk Hák,** prvovýstup „**Ufo Line**“ na Chamlang (7 319 m n. m.), ABO, alpským stylem. Osm dní trvající výstup severozápadní stěnou; Himálaj, Nepál, 23. 5. 2019.
- Čestné uznání – **Marek Holeček**, **Radoslav Groh,** prvovýstup „**Boys 1970**“ na Huandoy Norte (6 397 m n. m.), M6, WI 6, 1200 m, alpským stylem, 55 hodin, dva bivaky. Cesta byla vytyčena na počest československé expedice Peru 1970; Cordillera Blanca, Peru, srpen 2019.

Hory pod 6 000 m n. m. – skalní charakter a big wall

- Výstup roku – **Ondřej Beneš, Ondřej Tůma, Matěj Svojtka, Christian Fascendini**, prvovýstup a RP přelez všech délek „**Morning Sun Street**“ na Barrah Massif, klíčová délka 7c+ RP, 550 m; Wadi Rum, Jordánsko, 7.–14. 1. 2019.
- Čestné uznání – **Ondřej Beneš, Christian Fascendini**, „**El Corazón**“ na El Capitan, 5.13 b, 8a, 800 m, 31 délek; Yosemite, USA, 12.–15. 8. 2019.

Sportovní lezení

- Výstup roku – **Adam Ondra**, „**Neanderthal**“, 9b, třetí přelez; Santa Linya, Španělsko, únor 2019.
- Výstup roku – **Gabriela Vrablíková**, „**Sever the Wicked Hand**“, 9a; Hängender Stein, Severní Frankenjura, Německo, 5. 7. 2019.
- Čestné uznání – **Jakub Konečný**, „**Seleccion Natural**“, 9a; Santa Linya, Španělsko, leden 2019.
- Čestné uznání – **Vojtěch Trojan**, „**Der Heilige Gral**“, 9a; Kolosseum, Severní Frankenjura, Německo, září 2019.
- Čestné uznání – **Gabriela Vrablíková**, „**Battle Cat“**, 8c+ PP; Hängender Stein, Severní Frankenjura, Německo, 17. 4. 2019.
- Čestné uznání – **Eliška Adamovská**, „**Pal Este**“, 8c; Margalef, Španělsko, prosinec 2019.
- Čestné uznání – **Lucie Hrozová**, „**Klondike Cat**“, 8c PP; Bärenschlucht, Severní Frankenjura, Německo, prosinec 2019.

Tradiční lezení

- Čestné uznání – **Anna Šebestíková**, „**Turkey Crack**“ 8a PP, 4. ženský přelez; Cadarese, Itálie, 12. 10. 2019.
- Čestné uznání – **Jan Novák**, „**Moonbeam Crack**“, 8a, 5.13 b, RP; Joshua Tree, USA, duben 2019.

Bouldering

- Čestné uznání – **Martin Stráník**, „**Ghost Rider**“, 8C; Sloup, Staré skály, ČR, 6. 8. 2019.
- Čestné uznání – **Adam Ondra**, „**Pučmeloun**“, 8C; Sloup, Staré skály, ČR, 14. 11. 2019.
- Čestné uznání – **Ivana Řezníková**, „**Eiszeit**“, 8A; Hohnstein, Sasko, Německo, únor 2019.

Talent roku

- **Markéta Janošová** – „**Pijane trójkąty**“, 8c PP; Podzamcze, Polsko, 7. 8. 2019.

Milí horolezci,
sportovní lezci i příznivci našeho sportu,

rád bych všem popřál vydařenou novou sezónu – závodní, skalní i horskou. Než se začtete do ročenky, chtěl bych nabídnout úvahu, jakými změnami náš sport prochází a co nás díky nim v nejbližší době čeká.

Blížící se olympijská premiéra ukazuje potřebu přesnějších pravidel, stanovovaných IFSC. Nejasnosti s nominacemi na olympiádu přinesly komplikace nejen sportovcům, ale vyvolaly konflikty i v doposud přátelské komunitě sportovních lezců. Přesněji domýšlet pravidla je aktuálním úkolem i v domácích podmínkách.
IFSC a organizátorům mezinárodních závodů dělají starosti i rostoucí počty závodníků. Organizační náročnost kombinace tří disciplín je obrovská a zemí, které si na ni troufnou, jen několik. Rozevírají se tím nůžky mezi několika nejsilnějšími a zbytkem světa.
33 mezinárodních závodů ve sportovním lezení na rok 2020 je číslo, na které jsme doposud nebyli zvyklí. Máme větší počet kvalitních soutěží, ale narůstají i organizační a finanční nároky. Je skvělé, že čeští závodníci dokáží obsazovat přední příčky a nechávat za sebou země, kde má sportovní lezení mnohem větší podporu. Patří za to obrovský dík reprezentantům v čele s Adamem Ondrou, ale i všem podporovatelům, trenérům a organizátorům, bez jejichž úsilí by úspěchy českých lezců nebyly možné.
Potřebujeme náš tým rozšiřovat o další profesionály, kteří dokáží zabezpečit domácí soutěže, tréninkové zázemí a postarat se o podporu závodníků při mezinárodních soutěžích. Musíme také najít širší shodu kolem úpravy našeho vnitřní uspořádání, protože provozování a rozvoj olympijského sportu potřebuje jiný způsob řízení než dobrovolná organizace, podporující zájmové aktivity svých členů.
V tradičním horolezectví, u nás i v jiných zemích, v poslední době rezonují dvě témata. Prvním je ochrana přírody a problémy, které vyvolává rostoucí počet lidí na skalách i v horách. S tím přichází i regulace, z nichž některé jsou nutné (a pochopitelné), nicméně přináší omezení našeho sportu, paradoxně ve chvíli, kdy byl alpinismus zařazen mezi nehmotné kulturní památky UNESCO. Příkladem může být ná-

vrh Návštěvního řádu TANAPu, k horolezcům až nepochopitelně nepřátelský nebo řada až absurdních regulací horských chat v Alpách i jinde. Snažíme se spojit síly na mezinárodní úrovni a trpělivým vyjednáváním ovlivňovat nově vznikající evropskou legislativu. Ale především musíme udržovat oboustrannou komunikaci a vzájemné pochopení s ochránci přírody, což se u nás víceméně daří.
Druhým tématem je volání po posilování bezpečnosti horolezectví a s ním související otázky právní odpovědnosti za nehody, k nimž na skalách, v horách i na lezeckých stěnách dochází. Proto potřebujeme nejen kvalitní metodické vzdělávání, certifikované jištění a správné technologie jeho osazování, ale i přesnější nastavení našich pravidel, která mohou hrát důležitou roli v případných sporech, jakkoli i nadále platí, že horolezectví provozuje každý o své vůli, na vlastní nebezpečí. Větší pozornost musíme věnovat i problematice pojištění a právnímu servisu.
Na úrovni celého ČHS dochází k jednomu zásadnímu posunu: vznikli jsme a dlouho se vyvíjeli jako spolek, založený na členském principu a dobrovolnictví. Dnes se ale stále více přesouváme k poskytování servisu oddílům, spolkům, členům i celé lezecké komunitě. Také cestovní pojištění UNIQA a slevy na chatách v rámci balíčku Trio převýšily v loňském roce objem příspěvků za samotné členství v ČHS.
Potřebujeme tedy postupně rozšiřovat tým odborně zdatných lidí, kteří dokáží zlepšovat kvalitu služeb potřebných pro sport, který je pro mnoho z nás životním stylem. Mějte se krásně a na viděnou na skalách, v horách nebo na závodech!

Jan Bloudek, *předseda ČHS*

Úvod	**3**
Události roku 2019	**4 – 17**
- hory a velké stěny	4 – 6
- skály	7 – 8
- mládež ve skalách	9
- kameny	10
- písek	11
- skialpinismus, ledolezení a drytooling	12 – 13
- soutěžní lezení	14 – 17
Rok v ČHS	**18-19**
Záchrana ve skalách	**20-23**
Skály ČR	**24-25**
OLYMP, centrum sportu MV	**26-29**
OPEN závody	**30-31**
50 let od tragédie Huascarán	**32-37**

HoroLezec, ročenka ČHS 2019
neperiodická tiskovina, neprodejné
Editor: Radana Plevková
Grafická úprava: CDS, Praha 8
Tisk: Tiskárna Dvořák, Dobříš
Na obálce: Adam Ondra, Zdeněk Hák, Marek Holeček, Gabriela Vrablíková, Martin Stráník, foto Lukáš Bíba, Monika Brkalová, Marek Holeček
Zadní strana: foto Le Duc Dinh
Obsah příspěvků je platný k 31. 12. 2019.

Na seznamu nehmotných světových kulturních památek UNESCO je od roku 2019 zapsán alpinismus. Značné úsilí pro dosažení tohoto cíle vyvinuly horolezecké federace Francie, Itálie, Švýcarska a mezinárodní federace UIAA. Rozhodnutí o uznání alpinismu jako součásti světového kulturního dědictví bylo přijato ve středu 11. prosince 2019 na zasedání UNESCO v Bogotě.

Marek Holeček a Zdeněk Hák vytvořili novou cestu **UFO Line** severozápadní stěnou nepálského štítu Chamlang (7 319 m n. m.), obtížnost ABO: M6, WI5, 2500 m. Osmidenní prvovýstup alpským stylem završili 23. května. Získali za něj ocenění Výstup roku 2019.

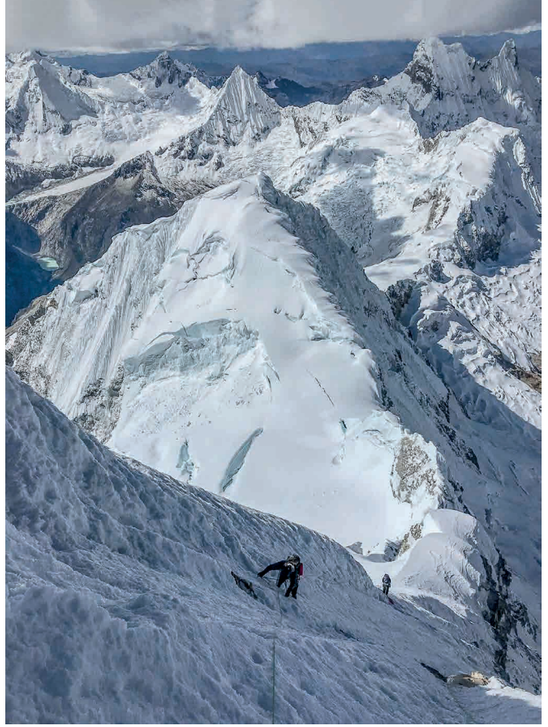
↑ *Chamlang, zákres cesty UFO line, foto Marek Holeček*
↓ *Mára Holeček v mixech cesty Boys 1970, foto Radek Groh*

Mára Holeček a Radek Groh v srpnu uskutečnili prvovýstup alpským stylem **Boys 1970** na šestitisícovku Huandoy v Peru (6 360 m n. m.), v oblasti Cordillera Blanca. Vytyčili tak novou cestu, která je 1200 m dlouhá a má obtížnost M6, WI6, ED+ a pojmenovali ji na památku československé expedice, jejíž členové zahynuli v roce 1970 pod sousedním Huascarán pod lavinou, kterou uvolnilo rozsáhlé zemětřesení. Více o této tragédii přinášíme ve zvláštním článku v Ročence.

↑ *Huandoy, zákres cesty Boys 1970, foto Marek Holeček*
↓ *Mára Holeček v cestě „UFO line", foto Zdeněk Hák*

V blízkém sousedství Huascaránu se činila i další družstva. **Západní stěnu Tocllaraju** (6 034 m n. m.) vylezli v květnu volně **Lukáš Jasenský** a **Jakub Zakrzecki**. 950 m převýšení, D+, AI3.
Stejná dvojice zdolala i **Severní stěnu Ranrapalca** (6 126 m n. m.), TD-, AI3, M4, výška stěny 900 metrů.

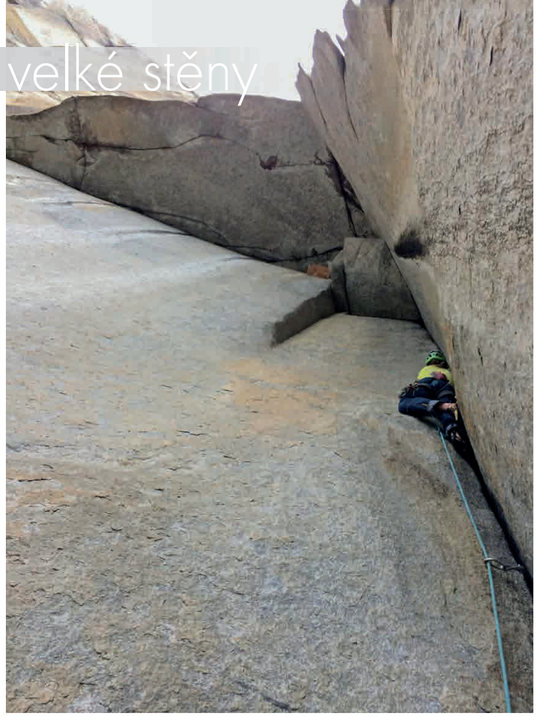
Petr Šochman, **Jiří Doubrava**, **René Scholze** a **Jan Westfal** vylezli v červnu alpským stylem **SV pilíř na Huandoy Norte** (6 360 m n. m.). 1300 m převýšení, D/TD.

Ondřej Beneš, **Christian Fascendini**, **Matěj Svojtka** a **Ondřej Tůma** (dva bývalí Sokolíci) vytvořili v první polovině ledna v jordánském Wadi Rum novou patnáctidélkovou cestu **„Morning Sun Street**, 7c+, 550 m východní stěnou Barrah masivu. Cesta se v oblasti vymyká svou převislostí a vyrovnaností jednotlivých délek, prvovýstup byl navíc udělán ve stylu cest na českém písku. Získal ocenění Výstup roku 2019.

↑ *SV pilíř Huandoy, foto Petr Šochman* ● *Tocllaraju, foto Lukáš Jasenský* ⤵
Morning Sun Street, foto Ondřej Beneš →

Ondra Beneš s **Ianem Fascendinim** se opět činili i v Yosemitech, kde v srpnu přelezli **El Corazón** na El Capitana, cestu A. Hubera z roku 2001, která má za celou dobu existence jen cca 10 – 15 přelezů. Cesta má 31 délek, obtížnost 5.13 b (8a). Při přelezu se v délkách do 5.11c střídali, vše ostatní lezl Ondra na prvním konci lana buď OS nebo RP.

Matěji Svojtkovi a **Jáchymu Srbovi**, bývalým Sokolíkům, spolu s **Ianem Fascendinim**, se v červnu podařil přelez cesty **Phantom der Zinne** na Cima Grande v Dolomitech. Cesta má 550 metrů, 9+ UIAA (7c/c+). První délka RP, ostatní OS. Jak je vidět, Sokolíci z prvního vrhu se již etablovali mezi „dospělými" alpinisty.

Klára Kolouchová (Poláčková) vystoupila v červenci na **K2**. Na začátku října dokončil **Radek Jaroš Korunu světa** podle Bassova seznamu výstupem na nejvyšší vrchol Afriky, Kilimanjaro (5895 m n. m.).

↑ *El Corazón, Ian Fascendini v Coffee Corner a Roof Traverse* ↓ *foto Ondřej Beneš*
Phantom der Zinne, foto Ian Fascendini →

Adam Ondra se v roce 2019 soustředil více na závody s cílem nominovat se na Olympiádu v Tokiu. Na začátku roku však stihl přelézt cestu **Neanderthal,** 9b, ve španělské oblasti Santa Linya. Třetí přelez po Ch. Sharmovi a J.Schubertovi, sám cestu hodnotí jako těžší 9b a stála ho v průběhu několika let celkem asi 20 dnů nacvičování. Získal za ni Výstup roku 2019. Ve stejné oblasti vylezl také **Catxasa**, 9a+. Z nejtěžších přelezů jmenujme ještě **Qui**, 9a+, PP v rakouském Geisterschmiedwand, v Höllentalu pak **Blut Und Honig**, OS, původně za 9a, Adam si zapsal jako 8c+.

Jakub Konečný vylezl na začátku ledna **Seleccion Natural**, 9a, Santa Linya.

Vojtěch Trojan dal na začátku ledna své první 9a, **A muerte** v Siuraně ve Španělsku. V září přidal **Der Heilige Gral,** 9a, v německé Frankenjuře. V červenci třeba **Mr. Hyde**, 8c+, v Céuse, FRA.

Martin Jungling vylezl koncem listopadu cestu **Peace of Mind**, 11- (8c+) na Rovišti.

Gabriela Vrablíková přelezla nejprve své první (a pravděpodobně i první české ženské) 8c+, cestu **Battle Cat** ve Frankenjuře. V červenci přidala **Sever the Wicked Hand**, 9a, a opět tím posunula hranici českého ženského skalního lezení a získala Výstup roku 2019. Ve slovinské Mišja Peči se jí před koncem roku podařilo vylézt ještě **Corrida**, 8c.

↑ *Adam Ondra, Neanderthal, foto Petr Piechowicz*
Gabriela Vrablíková, Sever the Wicked Hand, foto Petr Klofáč →

skály

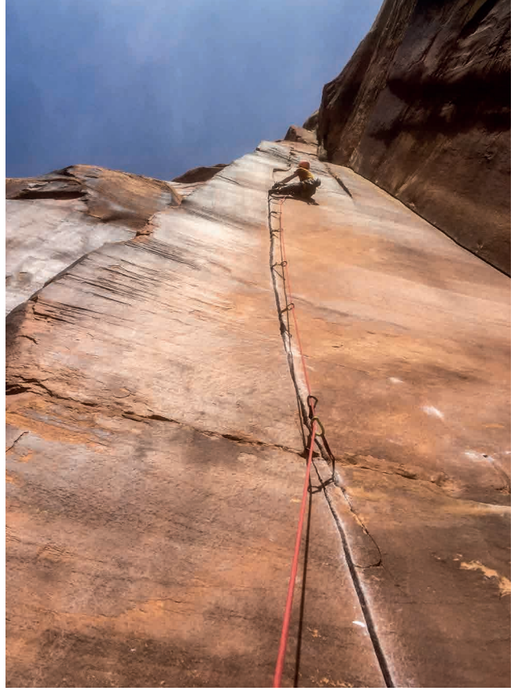
Editě Vopatové se povedl OS přelez **La Boca de la voz** ve španělské oblasti Chulilla, 8a, a dvě těžké cesty v Labáku - **Poslední Relikvie**, Xb, PP, **Návrat krále**, Xa, PP. **Lucie Hrozová** přelezla v srpnu dvoudélkovou sportovku **Digital Crack** na Arete du Cosmique, 8a/a+, Chamonix, Francie. V polovině října v Labáku vylezla svou první cestu za pískovcových XIa, **V Číně jedí psy** a v prosinci přidala nejvyšší číslo, **Klondike Cat**, 8c ve Frankenjuře.
Eliška Adamovská si v úplném závěru roku připsala další cestu v obtížnosti 8c, a to **Pal Este** v Margalef ve Španělsku. Je to pro ni čtvrté a podle jejích slov pravděpodobně zatím nejtěžší 8c.

Jakub Konečný, Seleccio Natural, foto Reiner Eder ↑
Eliška Adamovská, Pal Este, foto Jakub Konečný →
Lucie Hrozová, Klondike Cat, foto Martin Hejna ↓

mládí ve skalách

Sokolíci (tým mladých alpinistů ČHS) podnikli několik výjezdů, kde sbírali lezecké i nelezecké a pro lezení nutné zkušenosti – zimní Tatry, švýcarský Saleinaz a italské Cadarese. Týden po posledním výletě, kde nejvíce času věnovali stropní spáře **Turkey Crack**, 8a, se tam **Anča Šebestíková** vrátila a tuto cestu vylezla (čtvrté ženské opakování). Pravděpodobně jako první Češka vylezla cestu obtížnosti 8a po vlastním jištění. **Jan Novák**, člen týmu, vylezl na své výpravě do USA **Moonbeam Crack**, 5.13 b (8a), RP, sedmnáctimetrovou prstovou spáru v oblasti Joshua Tree.
Z výkonů nejmladší generace ve sportovních cestách jmenujme **Slimline**, 8a+, PP. Tuto převislou dvanáctimetrovou technickou cestu W. Güllicha ve Frankenjuře přelezl **Lukáš Mokroluský** (nar. 2007). O něco starší **Markéta Janošová** (nar. 2004) dala v polském Podzamcze cestu **Pijane trójkąty**, 8c, PP, 26 m a získala za ni ocenění Talent roku 2019.

← *Moonbeam Crack, Jan Novák, foto Swedinringle*
Pijane trójkąty, Markéta Janošová, foto Krzysiek Przybysz →
↓ *Turkey Crack, Anča Šebestíková, foto Standa Mitáč*

↑ *Adam Ondra po přelezu Pučmelouna, z videa*

↑ *Adam Ondra, Pučmeloun, z videa*

Martin Stráník přelezl hned zkraje roku dva boulders za 8B+: **Kapka z poháru nesmrtelnosti** v domovském Sloupu v Moravském krasu, a **Polar Bear** v Makedonii, kam se za novými bouldery vydal s Adamem Ondrou. V březnu se mu povedlo jeho již šesté 8C, boulder **Pata ledovce** na Holštejně v Moravském krasu; na konci dubna **Drift**, 8C v Moravském Krasu. V srpnu pak přidal **Ghost Rider**, 8C, téměř stropovou linii ve Starých skalách ve Sloupu.

↑ *Martin Stráník, Ghost Rider, foto Jakub Konečný*

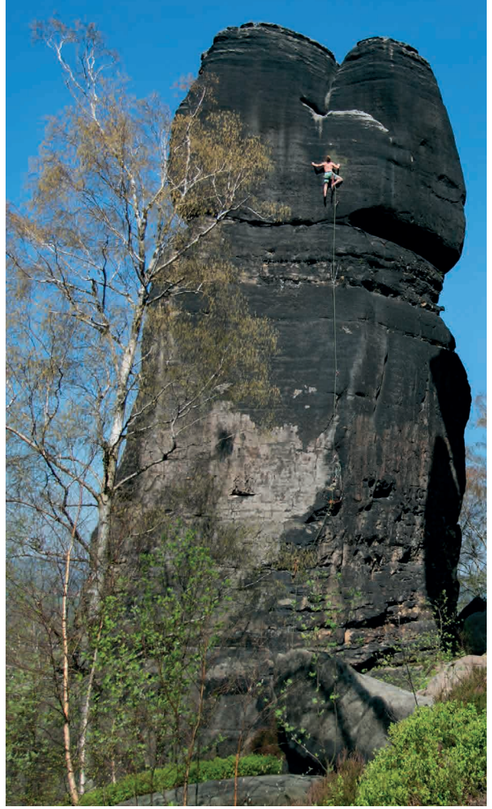
Adam Ondra si také našel čas na přelez několika hodnotných boulderů – za všechny jmenujme **Pučmeloun,** 8C ve Sloupu. Podle Adama jde o „vyšší level 8C a jeden z nejtěžších bouldrů v Krasu". V obtížnosti 8C pak ještě **Ghost Rider** ve Sloupu a **Nunavut** v Krasu.
Martin Jungling zdolal v lednu své druhé 8B+, **Prsty v Ohni** na Petrohradě.

Gabriela Vrablíková se činila i v boulderingu - v září přelezla bouldery **Divoké Vlny** a **S hlavou v oblacích** za 8A+ v oblasti Kvočny v Českém ráji. Druhou z cest hodnotí jako těžší.

Ivana Řezníková přelezla v únoru **Eiszeit**, 8A, v saském Hohnsteinu. V říjnu dvě 8A+: **S hlavou v oblacích** a **Limonádový Joe** na Kvočnách. V prosinci přidala boulder **Druhá půlka žárovky**, 8A, ve Hřensku.

Ivana Řezníková, Divoké vlny, foto Tomáš Strnad →

Aleš „Alešák" Procházka v cestě „Grosse Schlacht" Xa na Friensteinwächtera v Sasku, foto: Standa Mitáč

V českém pískovcovém lezení nikdy nešlo jen o čísla a srovnávání mezi oblastmi tak může být složité a zavádějící. Nejedná se jen o lezení na této hornině, ale také o určité zavedené zvyklosti a „ducha" výstupů, které se v různých oblastech velmi liší. Jmenujme pro představu alespoň několik inspirativních výkonů.

Číselně nejvýše stojí jako obvykle cesty na české straně lezeckého ráje zvaného Českosaské Švýcarsko. Labské údolí je považováno spíše za sportovní oblast, jakkoli odlezy mezi jištěními jsou podstatně větší, než na jaké jsme ve sportovních cestách zvyklí. Na jeho levém břehu je u těžkých cest povoleno lezení s magnéziem. **Martin Jungling** a **Matěj Svojtka** mají na svém kontě prvovýstup „**Škaredý cigán**" na Kominickou stěnu, původně Xb AF, posléze přelezen RP a ohodnocen XIa. Prvovýstup obtížnosti Xc si připsal opět **Martin Jungling** - **Stopy vítězů** na Osvobozence. A nakonec ještě cesta na Jánošíka, opět z jeho dílny spolu s **Ondrou Benešem** - **Žrout** Xa AF. *Zdroj: Skály ČR, OVK LP*

Následující výčet pak obsahuje výstupy, které bychom mohli nazvat „tradiční pískovcové" - vícemě klasické cesty lezené bez magnézia.
V saských pískcích **Honza „Makak" Makovička** přelezl cestu **Star Wars**, AF Xb stropem Nebelturmu. S **Alešem „Alešákem" Procházkou** udělali prvovývstup **King of Swing**", Xa s vydatně převislým úsekem na saský Frienstein a z přelezů můžeme jmenovat Alešákův AF přelez cesty **Teufelei**, Xb na Teufelsturm. V Českém ráji se **Martinu Klemsovi** povedl PP přelez cesty **Sisyfos**, původně Xa na hruboskalskou Knihu. Ve stejné oblasti se Ioni těšila nezvyklému zájmu cesta **Dost brutál**, Xa na Durango, kterou nakonec vylezli v jednom kuse **Martin „Měřák" Měřička** a po něm **Lionel Burgr**. Na Broumovsku se **Petr „Jony" John** s **Karlem Nováčkem** rozhodli vylézt 12 cest na Radnici v Ádru za 24 hodin. Po fyzické i psychické stránce jde o velmi hodnotný výkon; vylezení jakékoli cesty z výběru by pro průměrného pískaře znamenalo výkon roku. *Zdroj: eMontana.cz*

↑ *„Climbing naprudko" IXc na Ministranta Hrubá Skála, foto Viola*

← *Lionel Burgr v cestě „Módní vlna" IXb na Hrad, Adršpach, foto: Standa Mitáč*

↑ *Radek Groh, Chopicalqui, foto Karolína Grohová*
↓ *Sjezd z Popradského Ľadového a sjezd SV stěnou Mengusovského štítu ↴, foto Rostislav Tomanec*

Radoslav Groh sjel v květnu SZ hřeben Chopicalqui (6 354 m n. m.) v pohoří Cordillera Blanca v Peru cestou za PD+. Kontinuelní sjezd z vrcholu až na ledovcovou morénu.

Několik náročných sjezdů v Tatrách si opět připsal **Rosťa Tomanec**. Z těch nejcennějších třeba skiextrém s největším převýšením v Tatrách, cca 1 015 výškových metrů – **sjezd SV stěny Mengusovského štítu na Mořské oko**, S3+ E3, Východný Mengusovský štít, Vysoké Tatry v dubnu 2019.
V květnu pak **Jižní skalnatá stěna** (Západný štít nad Železnou bránou) a **Západní rampa** (Popradský Ľadový štít) v jeden den, Zlomisková dolina, Vysoké Tatry, až S4 E3+ tatranské stupnice. Sjezd Jižní skalnaté stěny hodnotí jako svůj druhý nejtěžší sjezd po Zadné Baště, kterou sjel v roce 2018.

Reprezentační družstvo v závodním skialpinismu bylo čtyřčlenné – Dominik Sádlo a David Novák (muži), Matyáš Urban a Tomáš Dudek (junioři). M. Urban a D. Sádlo se účastnili dvou závodů Světového poháru, na mistrovství světa ve švýcarském Villars zá-

vodili všichni čtyři reprezentanti. Ve velké konkurenci tvořené hlavně závodníky z alpských zemí se nejvíce prosadil Dominik Sádlo, který vybojoval 30. místo ve vertikalu a 31. ve sprintu.
HUDY Český pohár ve skialpinismu měl v roce 2019 pět kol včetně Mistrovství České republiky, jeden ze závodů proběhl v Jasné na Slovensku. **Mistrovství ČR**, Akademické MČR a finále HUDY ČP ve skialpinismu 2019 se konalo první březnovou sobotu ve Špindlerově mlýně. V závodě start - cíl zvítězili v kategoriích Elite **Karolína Grohová a Jakub Fabián**, Kateřina Trdlová a Petr Novák (veteráni), Lucie Rampírová a Matyáš Urban (junioři), Zuzana Dybalová a Filip Matějovič (kadeti). Celkové vítězství v HUDY Českém poháru ve skialpinismu 2019 získali **Tereza Rudolfová a Jakub Fabián**.
Reprezentantka v ledolezení/drytoolingu, **Aneta Loužecká**, vybojovala na Mistrovství světa juniorů ve finském Oulu vynikající 3. místo v ledolezení na rychlost. V polovině prosince se dostala do finále Mistrovství Ruska v kombinaci v ledolezení a umístila se na 6. místě.
Mistrovské tituly na **MČR v rychlostním ledolezení Vírský cepín** získali **Aneta Loužecká a Milan Dvořáček**.
Na konci listopadu se v Brně na starém dálničním pilíři pod brněnskou přehradou konalo **MČR v drytoolingu**, které bylo také jedním ze 4 závodů Evropského poháru UIAA. Bohužel se na finálovou startovku nikdo z Čechů neprobojoval, mezi muži byl za ČR nejlepší Mirek Matějec (26.), mezi ženami pak Hanka Masopustová (16.)

↑ *ČP 2019 ve skialpnismu, Dolní Říčky, archiv ČHS*
← *MČR a EP v drytoolingu 2019, foto Lenka Hubáčková*
↱ *Aneta Loužecká ve finském Oulu, foto UIAA*
↓ *ČP 2019 ve skialpinismu, Dolní Říčky, archiv ČHS*

↑ *Markéta Janošová, MSJ Arco, foto Monika Brkalová*
← *Eliška Novotná, ME Edinburgh, foto Lukáš Bíba*

↑ *Adam Adamovský, MSJ Arco* *Martin Stráník, MS Hachioji* →

Mezinárodní závodní sezona 2019 byla z hlediska celkové výkonnosti opět velmi úspěšná. Celkově přivezla česká mládežnická reprezentace 8 medailí z mezinárodních mládežnických závodů IFSC - po třech **Eliška Adamovská** a **Markéta Janošová**, po jedné pak **Adam Adamovský** a **Eliška Novotná**. K tomu 19 postupů do finále, 4. místo v pořadí národů na Mistrovství Evropy mládeže (za Francií, Slovinskem a Rakouskem) a 9. místo v pořadí národů na MS mládeže v lezení na obtížnost.

Z Mistrovství světa mládeže v Arcu, v konkurenci více než 800 závodníků z 28 zemí, přivezla česká výprava 19 bodovaných míst, z toho 13 postupů do semifinále a 2 do finále. **Eliška Adamovská** získala v lezení na obtížnost titul juniorské vicemistryně Evropy, celkové vítězství v Evropském poháru mládeže a 4. místo na Mistrovství světa mládeže. **Markéta Janošová** přivezla 3. místo v celkovém hodnocení Evropského poháru mládeže v lezení na obtížnost v kategorii B dívek a 2. místo v celkovém hodnocení EP mládeže v kombinaci.

První finálovou účast pro naše barvy na Mistrovství světa mládeže v boulderingu vybojoval **Adam Adamovský**.

Také česká seniorská reprezentace v roce 2019 dosáhla výrazných úspěchů. **Adam Ondra** získal titul mistra světa i mistra Evropy v lezení na obtížnost, celkové vítězství ve světovém poháru v lezení na obtížnost, 2. místo v celkovém hodnocení SP v boulderingu a v kombinaci. V závěru sezony se kvalifikoval pro OH 2020 v Tokiu. **Jan Kříž** získal titul vicemistra světa, 4. místo na ME a 10. místo v celkovém hodnocení SP v lezení na rychlost.

Z MS v Hachioji se naše výprava vrátila se dvěma medailemi a pěti bodovanými místy ve všech soutěžních disciplínách.

← *Jakub Konečný, MS Hachioji ,*
foto Monika Brkalová

Eliška Adamovská, MS Hachioji →
všechna foto Monika Brkalová

↑ *Adam Onrdra, MČR 2019, foto Petr Jandík*
← *Adam Ondra, MS Hachioji, foto Monika Brkalová*
Adam Ondra se raduje z osobního rekordu v Toulouse, foto Lukáš Bíba →

Nejúspěšnějším z českých reprezentantů byl **Adam Ondra** (kromě titulu v lezení na obtížnost i 6. místo v boulderingu), výborných výsledků v lezení na obtížnost dosáhli Jakub Konečný (9. místo), Martin Stráník (15.), Iva Vejmolová (25. místo)**.** V hodnocení 22 národů v lezení na obtížnost dosáhla Česká republika historického maxima v podobě 3. místa za Japonskem a Slovinskem. V hodnocení národů ve všech 3 disciplínách skončila ČR také třetí.

Ve světovém poháru IFSC bodovali čeští reprezentanti ve všech disciplínách a kategoriích s výjimkou ženského boulderingu a rychlosti, celkem 17 postupů do finále. Adam s Honzou přivezli 11 medailí, **Martin Stráník** po dlouholeté reprezentaci v boulderingu překvapil výjimečnými výsledky v lezení na obtížnost – 2x finálová účast a 11. místo v celkovém hodnocení.

Mezinárodní MČR mládeže do 14 let v lezení na obtížnost proběhlo v Ostravě, spolu s nimi závodila i kategorie B. Zvítězili Markéta Janošová a Adam Adamovský (B), Anna Mihalčíková a Lukáš Mokroluský (U14), Natalie Paarová a Jan Štípek (U12), Adéla Bodanská a Adam Paar (U10).

Mistry České republiky v lezení na obtížnost se na **Mezinárodním MČR v lezení na obtížnost** na stěně BigWall v Praze stali **Eliška Adamovská** a **Adam Ondra**. V juniorské kategorii vyhrála opět Eliška Adamovská a s ní Šimon Potůček, v kategorii A Míša Smetanová a Ondřej Slezák. Současně proběhlo i Akademické mistrovství ČR, kde zvítězili Jana Ondřejová a Vojtěch Trojan. Celkovými vítězi Českého poháru v lezení na obtížnost 2019 se stali **Eliška Adamovská** a **Jakub Konečný**. Vítězi ČP mládeže v lezení na obtížnost jsou Eliška Adamovská a Šimon Potůček (J), Michaela Smetanová a Ondřej Slezák (A), Markéta Janošová a Adam Adamovský (B). V kategoriích do 14 let pak Barbora Bernardová a Lukáš Mokroluský (U14), Natalie Paarová a Jan Štípek (U12) a Adéla Bodanská a Adam Paar (U10).

Rock Point Mezinárodní MČR dospělých a mládeže v boulderingu se uskutečnilo v Ostravě, závodily všechny věkové kategorie. Mistry ČR v boulderingu se stali **Tereza Kubátová** a **Eduard Minks**, v dalších kategoriích zvítězili Jana Ondřejová a Eduard Minks (J), Ema Galeová a Jan Šimůnek (A), Sabina Skoupá a Mikuláš Petrik (B), Arina Yurchenko a František Danda (U14), Malgorzata Kurek a Jan Štípek (U12), Adéla Bodanská a Dan Školař (U10).

V celkovém hodnocení Rock Point Českého poháru v boulderingu 2019 se na první příčce umístili **Eliška Adamovská** a **Martin Stráník**. ČP mládeže v boulderingu 2019 vyhráli Eliška Adamovská a Šimon Potůček (J), Eliška Bulenová a Ondřej Slezák (A), Markéta Janošová a Mikuláš Petrik (B). Vítězi ČP mládeže do 14 let se pro rok 2019 stali Valerie Pařilová a Lukáš Mokroluský (U14), Laura Chomynová a Jan Štípek (U12), Adéla Bodanská a Dan Školař (U10).

MČR v lezení na rychlost v Ostravě vyhráli **Jan Kříž** a **Hana Křížová**.

Radana Plevková

Jan Kříž, MS Hachioji

Hana Křížová, MSJ Arco, obě foto Monika Brkalová

LEZECKÝ SEN? NEKONEČNÁ SPÁRA.

Honza "Honzál" Novák
mladý alpinista,
člen projektu Sokolíci ČHS

MOUNTAIN EQUIPMENT

ROK V ČHS

CO PŘINESL ROK 2019 V HLAVNÍCH OBLASTECH ČINNOSTI

V ČHS bylo v roce 2019 zaregistrováno zhruba 24,5 tisíce členů, členů ve věku do 18 let bylo cca sedm tisíc. Počet oddílů se zvýšil na 402, z nich 69 byly spolky. Evidence členství i vyřizování členských průkazů se zlepšily díky **modulu „Předseda“**, prostřednictvím něhož mohou předsedové oddílů objednávat průkazy i vést evidenci svých členů.

Valná hromada ČHS se uskutečnila 23. března v Praze na Strahově a měla rychlý průběh i díky tomu, že nebyla volební. Realizace schváleného návrhu na zrušení pobočných spolků ČHS zapsaných v rejstříku v rozporu s platnými stanovami ČHS již probíhá.

ČHS hospodařil s rozpočtem ve výši téměř 20 milionů Kč, příjmy ze státních dotací činily necelých 13 mil. Kč. ČHS využil i investiční dotaci ve výši 6,5 mil. Kč, ze které bylo nakoupeno sportovní zařízení a dva mikrobusy pro soutěžní lezení. Činnost opět podpořili **partneři ČHS** - Rock Point, Montura, Singing Rock, HUDY sport, Rock Empire, Mountain Equipment, Tendon, UNIQA pojišťovna, a také hl. m. Praha a město Ostrava.

Výkonný výbor se v roce 2019 sešel jedenáctkrát, všechna jednání se uskutečnila v Praze. Na funkci člena Výkonného výboru rezignoval na začátku září David Urbášek, na uvolněné místo byl v říjnu kooptován Pavel Blažek. Na řadě jednání byla diskutována potřeba změn v oblasti řízení a organizace ČHS, výsledkem je návrh novely Stanov ČHS upravující práva členů mladších 18 let a dílčí úpravy vnitřních dokumentů a pravidel ČHS.

Složitá situace ve **vedení soutěžního lezení** vyústila na začátku září v odvolání Tomáše Bintera z funkce předsedy komise soutěžního lezení, po kterém odstoupil z funkce hlavního trenéra reprezentace a vrcholového sportovního centra mládeže (VSCM); spolupráci s ČHS poté ukončili i někteří členové a spolupracovníci komise. Velké poděkování patří jak T. Binterovi a členům bývalého týmu, kteří odvedli v soutěžním lezení obrovský kus práce, tak novému týmu, kterému se podařilo úspěšně dokončit závodní sezonu 2019 a připravit vše pro sezonu 2020.

Činnosti ČHS zajišťovalo, vedle komise soutěžního lezení, dalších osm odborných komisí – metodická komise, komise mládeže, centrální vrcholová komise, lékařská komise, komise alpinismu, komise závodního skialpinismu, tradičního skialpinismu a komise ledolezení. Komise alpinismu byla po odstoupení Jana Zbranka po většinu roku bez předsedy, v prosinci jím byl jmenován Dušan Janák.

ČHS se stal přidruženým členem SHS James, díky čemuž mohou členové ČHS využívat výhod partnerské slovenské organizace, zejména slev na tatranských chatách. Předseda ČHS Jan Bloudek se zúčastnil plenárních zasedání UIAA, IFSC, EUMA a BMU a dalších jednání IFSC včetně jednání pracovní skupiny pro strategické cíle. Jakožto vicepresident EUMA se zúčastnil i několika pracovních jednání této organizace. ČHS získal z EU finanční prostředky na dvouletý mezinárodní projekt Good Governance of Climbing and Mountaineering in Europe, který zahajuje v lednu 2020.

Mezi členy opět vzrostl zájem o **cestovní pojištění UNIQA** – koupilo si jej cca pět a půl tisíce členů. Zhruba dvě tisícovky členů si zakoupily balíček ČHS Trio. Na akce organizované ČHS či jeho oddíly se opět vztahovalo **úrazové pojištění, trenéři a instruktoři byli kryti pojištěním odpovědnosti, závodníci a jejich doprovod využívali cestovní pojištění pro reprezentanty**, vše na základě členství ČHS v České unii sportu. Díky spolupráci a nově díky přidruženému členství ČHS v SHS James využívali členové ČHS opět slevy na chatách ve Vysokých Tatrách a díky spolupráci se Slovinským horolezeckým svazem také slevy na chatách ve Slovinsku a dalších balkánských zemích. **Tradiční horolezecké akce byly opět podpořeny prostřednictvím grantů** v celkové výši 100 tisíc Kč. Členové měli možnost zapůjčit si průvodce a další publikace z knihovny ČHS. Informovanost byla zajišťována prostřednictvím webu a facebooku ČHS i prostřednictvím čtvrtletních elektronických Zpravodajů a Ročenky.

Do týmu závodníků podporovaných Sportovním centrem Olymp bylo zařazeno sedm závodníků. Pokračovala práce s talenty ve vrcholovém sportovním centru mládeže, do něhož bylo zařazeno dvaadvacet závodníků. Pro **reprezentanty a členy VSCM** se uskutečnila řada společných soustředění v ČR i v zahraničí, díky spolupráci s Fyzio Gym Cooper měli závodníci k dispozici výbornou fyzioterapeutickou péči, spolupráce s FTVS UK umožnila realizovat testování potřebné pro posouzení výkonnosti a stanovení tréninkových metod.

V oblasti **závodního skialpinismu a ledolezení** působila malá reprezentační družstva, jejichž členové se zúčastnili vybraných mezinárodních závodů. Tým **mladých alpinistů – Sokolíků** vstoupil do druhého roku svého působení.

Do **sítě klubů mládeže** se zapojilo čtyřicet sedm oddílů. Jejich činnost byla podpořena finančními příspěvky ve výši téměř 982 tisíc Kč a dalšími výhodami. Podzimní setkání mládežnických oddílů v Jihlavě potvrdilo zájem o spolupráci a výměnu zkušeností. Práce s mládeží byla podpořena i prostřednictvím grantů v celkové výši 500 tisíc Kč. Finálového kola 2. ročníku soutěže **Mladí horalové** v přírodním víceboji, které se konalo v září v podhůří Orlických hor, se zúčastnilo čtyřiadvacet týmů. Do nové sítě **Open závodů** v soutěžním lezení pro mladé a začínající lezce se zapojilo jedenáct pořadatelů a šest stovek závodníků. V Labských pískovcích se uskutečnil **mezinárodní lezecký kemp**, kterého se zúčastnila třicítka mladých lezců ze Slovenska, Slovinska, Maďarska a Česka.

V **instruktorském vzdělávání** byla zavedena bloková výuka. Řady instruktorů ČHS doplnilo 50 úspěšných absolventů letošních kurzů. Doškolovací semináře absolvovalo 36 instruktorů. Akreditovaný kurz Instruktor lezení na umělé stěně byl otevřen na jaře i na podzim, většina účastníků dokončí třetí, trenérskou část C v roce 2020. Z **metodických dnů ČHS** byl opět největší zájem o ledolezení; další akce se věnovaly základům lezení a jištění a jedna skialpinismu a lavinám. Uskutečnily se i dva semináře pro členy ČHS – první byl orientován na výuku nováčků, druhý na vícedélkové lezení. Více než pět desítek zájemců přijelo do Beskyd na **30. ročník Pelikánova semináře** zaměřeného na horskou medicínu, nehody při lezení apod. Do systému **Garantovaných horoškol** přibyla nová horoškola, na webu ČHS byly zveřejněny nové metodické karty určené pro výuku nováčků.

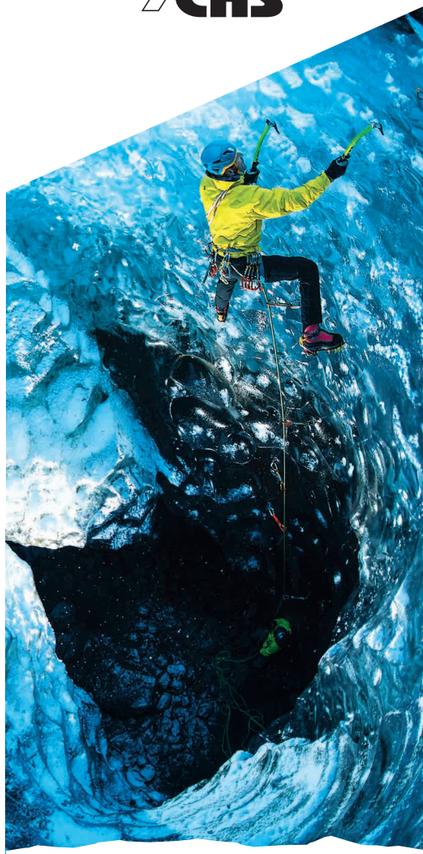
Na začátku září byla podepsána **dohoda o spolupráci mezi ČHS a Agenturou ochrany přírody a krajiny**. Uskutečnily se tři semináře věnované osazování a testování fixního jištění, prvního se zúčastnili i správci skal ze Slovenska. Technologii osazování jištění byly věnovány i metodické dny na MHFF v Teplicích nad Metují. **Podařilo se vyjednat řadu povolení** - pro Adršpašsko – teplické skály, Pálavu, Srbsko a další oblasti Českého krasu a Dubské skály, tj. oblast Kokořínska; hodně času stála příprava podkladů pro nový návštěvní řád NP České Švýcarsko. Do nákupu materiálu, vrcholových kníček i nástrojů na údržbu skal byl investován přes 1 mil. Kč. V databázi Skály ČR bylo koncem roku evidováno přes patnáct tisíc skal a přes 93 tisíc cest. **Mobilní aplikaci databáze** si stáhlo téměř čtyři a půl tisíce lidí.

Božena Valentová

singing rock®

Partner
Českého horolezeckého svazu

ČHS

www.singingrock.cz

ZÁCHRANA ve skalách

Stalo se na Kokořínsku…
Na tísňovou linku 112 zavolali po půl páté odpoledne dva muži, kteří uvízli na skále. Do akce byla povolána lezecká skupina profesionálních hasičů z České Lípy a místní dobrovolná jednotka Doksy 2 - Staré Splavy. Hasiči byli na udaném místě za 12 minut od ohlášení. Mladí muži přeskočili z jedné skály na druhou, která byla vzdálená zhruba 2 metry. Skály však dělila hluboká průrva, přes kterou se již nedokázali vrátit zpět. Hasiči vyrazili do terénu s batohy plnými nezbytné lezecké výbavy. Přes průrvu upevnili nastavovací žebřík, po kterém se jeden z hasičských lezců dostal na druhou stranu. Ten muže jednoho po druhém navázal a muži zajištění na laně postupně přelezli zpět do bezpečí. Žádný z nich nebyl zraněn. Od příjezdu jednotky po záchranu obou mužů uplynulo 24 minut.

Jak je z ukázky vidět, hasiči zasahují nejen u požárů, dopravních nehod, úniků nebezpečných látek ale i u událostí, kde se lezci, turisté apod. dostanou do problematické situace, která ohrožuje jejich život. Velice důležitá je v té chvíli lokalizace místa, odkud se dotyčný dožaduje pomoci.

Hodně lezců by asi bylo překvapeno, kdyby se dozvěděli, že je jedou zachránit hasiči…
A právě lezci by neměli být překvapeni, že je jedou zachraňovat hasiči z Hasičského záchranného sboru (HZS ČR). Systém záchranných prací „ve výšce a nad volnou hloubkou" silami a prostředky HZS ČR je poměrně letitý, v rámci HZS ČR jsou na konkrétních stanicích již řadu let ustanovena tzv. lezecká družstva nebo lezecké skupiny. Jejich základním článkem je příslušník se specializací pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou. Uvedená specializace se získá speciální odbornou přípravou, ale to zdaleka nekončí, každý hasič – lezec se musí v kalendářním roce pravidelně školit. Pro potřeby vzdělávání hasičů - lezců bylo zřízeno vzdělávací zařízení Učiliště PO Velké Poříčí.

Jaká je vazba mezi HZS ČR a Integrovaným záchranným systémem ČR?
Integrovaný záchranný systém (IZS ČR) je definován jako efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. IZS ČR je vytvořen tak, aby stručně řečeno „nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo z nich nepřekážel."

Cvičení transportu raněného

Práce v podvěsu *Lanový most*

HZS ČR je jednou ze základních složek IZS ČR. V každém kraji jsou zřízena operační střediska HZS kraje a na centrální úrovni operační a informační středisko generálního ředitelství HZS ČR. Uvedená operační střediska jsou tedy zároveň operačními a informačními středisky IZS, zřízenými jako stálé orgány pro koordinaci složek IZS.

Když se stane lezcům nehoda na skalách, jak mají její účastníci postupovat, koho mají volat, aby pomoc přijela co nejdříve?
Před voláním pomoci je potřeba umět co nejpřesněji lokalizovat místo nehody. Nejlepší je znát jméno skály, kde došlo k nehodě. Díky spolupráci s Českým horolezeckým svazem má HZS ČR k dispozici rozsáhlou databázi skal, která se využívá jak na tísňové lince 112, tak na operačním a informačním středisku hasičů za účelem lokalizace.

Integrovaný záchranný systém je tvořen základními a ostatními složkami:

Základní složky IZS:
- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- Policie České republiky

Ostatní složky IZS:
- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- obecní policie
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

Pokud nelze skálu identifikovat, je třeba využít k lokalizaci další prvky. HZS ČR disponuje obsáhlou databází bodů zájmů, ve kterých lze vyhledávat. Jedná se o „body záchrany“, tj. místa v krajině označená tabulkou s unikátním kódem, o rozcestníky turistický tras a podobná místa, která jsou součástí Geografického informačního systému HZS ČR. Operační středisko může vyhledávat i pomocí souřadnic, které lze v dnešních „chytrých“ telefonech zjistit.
Pro samotné zavolání záchrany je určena již zmíněná linka 112, jejíž volání je možné i bez SIM karty. Linka funguje od roku 2004, má nepřetržitý provoz, operátoři komunikují i v angličtině a němčině, a pokud je třeba, pomohou i s lokalizací nehody nebo se zdravotnickými a podobnými úkony, které je třeba udělat před příjezdem záchranářů.

HZS ČR zatím nedisponuje mobilní aplikací pro příjem tísňového volání, je tudíž potřeba využít standardní postup a volat tísňovou linku 112? Nebo je možné využít i aplikaci Záchranka?
Co se týče aplikace Záchranka, ta bude vždy omezena na uživatele, kteří mají „chytrý telefon“ a aplikaci si budou ochotni nainstalovat a správně nastavit. Při plnění úkolů a činností, které má zajišťovat HZS ČR, nelze spoléhat na aplikace vyvíjené a provozované na infrastruktuře komerčních subjektů. Z tohoto důvodu se i jednotlivé zdravotnické záchranné služby zapojují do společného projektu lokalizace AML (Advanced Mobile Location), která poskytne garantované služby. Je potřeba znovu zdůraznit, že aplikace Záchranka je služba, kterou vyvíjí komerční subjekt, jehož aktivity nejsou koordinovány s HZS ČR.

Předpokládáme a doufáme, že se záchranáři k nehodě vždy a včas dostanou. Jaké jsou ale možnosti v případě záchrany v obtížně dostupném místě? Kdy může být nasazen vrtulník?
Hasiči - lezci, kteří přijedou na místo události, většinou zajistí zraněného lezce a přepraví ho na nosítkách do místa, odkud ho lze transportovat k ošetření. Tito hasiči - lezci obvykle danou skalní oblast znají a vědí, jaké lezecké cesty jsou z hlediska záchrany nejjednodušší a nejbezpečnější.

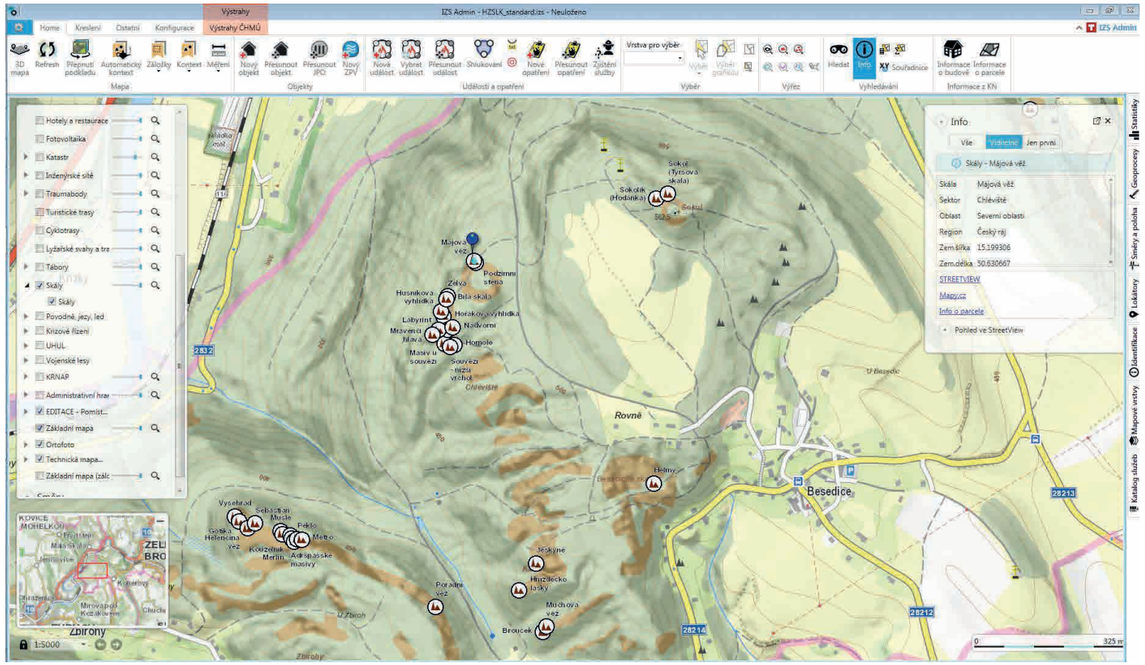
V mapových aplikacích na operačním a informačním středisku jsou i datové vrstvy, které pomáhají k co nejrychlejší cestě na místo zásahu. U HZS Královéhradeckého kraje byly např. zmapovány v některých oblastech příjezdové komunikace a rozlišeny podle toho, jakou technikou jsou průjezdné. Jsou určena i místa setkání se Skalní záchrannou službou, což je dobrovolné sdružení horolezců, turistů a hasičů, které je jednou ze složek IZS Okresu Náchod.

Pokud hasiči - lezci vyhodnotí situaci tak, že nejefektivnější záchrana postižené osoby bude pomocí vrtulníku (rozhodující je např. složitý/náročný terén, doba záchranné akce, stav postižené osoby apod.) je povolán vrtulník. Povolání vrtulníku má rovněž svůj systém a při záchraně zraněného se ve většině případů používá k transportu do nemocnice. Záchrana ze vzduchu – „v podvěsu“ nebo pomocí „palubního jeřábu“ je opravdu výjimečná, nicméně i tyto metody se při záchraně využívají.

HZS ČR spolupracuje při záchraně ve skalách primárně s Leteckou službou Policie ČR, Armádou ČR, ale i s některými nestátními provozovateli Letecké záchranné služby. V České republice jsou tři stanoviště, která jsou domovskou základnou Letecké služby Policie ČR – Praha, Brno a Ostrava. Na těchto základnách „slouží“ spolu s posádkou letecké služby také specialisté HZS ČR, tzv. „letečtí záchranáři“ – kteří jsou skutečnou elitou sboru. Na vrtulníku Letecké služby Policie ČR slouží každý den dva z nich. Právě kvůli spolupráci s vrtulníky se část hasičů - lezců specializuje i na práci v podvěsu vrtulníku.

Pokud je operačním střediskem vyžadován vzlet vrtulníku, je záchranář HZS připraven na stanoviště vrtulníku, odkud se vzlétá na místo záchrany. Z Prahy se do Libereckého kraje dostane vrtulník např. do 30 minut. To většinou odpovídá i času, kdy se hasiči - lezci dostanou k místu, kde se zraněný lezec nachází a zajistí ho pro následný transport do nemocnice. V Královéhradeckém kraji se pro záchranné akce ve skalách využívá vrtulník ZZS Královéhradeckého kraje. Například v roce 2018 byly takto provedeny 4 zásahy a z toho 2 byly k záchraně horolezců po pádu v Adršpašských skalách.

◂ *Spouštění nosítek* ▴ *Ukázka mapového systému HZS ČR s polohami skal převzatými z databáze ČHS*

Volání pomoci v případě nehody, u které je potřeba zdravotník, je samozřejmé. Jak je to ale v situaci, kdy lezci potřebují „jen“ zachránit z nedostupného místa? Mohou si zavolat pomoc, aniž by se museli obávat, že záchrannou akci zaplatí ze svého?
Lezci si mohou pomoc bez obav zavolat i v případě, že nejsou zraněni, ale neumí se bez cizí pomoci dostat např. z vrcholu skály. Hasiči jim pomohou, tak jako při zásahu na Kokořínsku, který je popsán v úvodu článku. I když se nejednalo o úraz, vyjela jednotka HZS z České Lípy. Lezci sice nebyli akutně ohroženi na životě, ale nebylo v jejich silách vrátit se bezpečně zpátky. Je třeba si uvědomit, že situace se na místě může dynamicky změnit, náhlá změna počasí situaci diametrálně zkomplikuje, i zde platí, čím dříve je požádáno o pomoc, tím lépe a to jak pro samotnou postiženou osobu, tak i pro záchranáře. I denní doba zkomplikuje často zásah, jinak se zasahuje za denního světla a jinak v noci.

Co je pro hasiče – lezce při záchranách lezců zvláštní, zajímavé?
Zvláštní a často i zarážející je pro hasiče vybavení, se kterým někteří lezci vyráží do terénu a svěřují mu svůj život. Velice často se hasiči setkají s naprosto nedostatečným vybavením, nebo vybavením jehož životnost již dávno skončila a tím často ohrožují život svůj i dalších lezců, se kterými lezou. Pro hasiče - lezce je zajímavé především to, co vše lezci zvládnou vylézt. Hasič - lezec je totiž zaměřen na technické lezení, jeho prioritou je dostat se ke zraněnému co nejbezpečnější a nejsnazší cestu.

Jak často se Hasičský záchranný sbor setkává se záchranou lezců ve skalách? Je to spíše výjimečné, nebo jsou takové výjezdy v lezecké sezoně docela časté?
Zásahů ve skalách, při kterých jde o záchranu lezců, naštěstí není velké množství. Častější je záchrana „lezců - turistů“, kteří se zraní při výletu. Nejvíce zásahů ve skalách bývá v Královéhradeckém kraji, což je dáno především tím, že se tu nachází velmi oblíbené a hojně navštěvované Adršpašsko-teplické skály a Prachovské skály.

Na otázky Boženy Valentové odpovídali
kpt. Ing. Jana Leitgebová, Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje)
a kpt. Mgr. David Roušal, HZS Královéhradeckého kraje.

Fotografie z archivu HZS.

SKÁLY ČR

Kde hledat aktuální pravidla a podmínky lezení?

Google play

App Store

Pravidla lezení vznikla v lezecké komunitě původně jako soubor nepsaných zvyklostí. I když jsou dnes písemným dokumentem ČHS přísně vzato závazným jen pro členy, měli by je respektovat všichni lezci. Základní zásady pravidel jsou často součástí podmínek pro povolení lezení na skalách v chráněných územích.

Pokud chceme, aby byly skály pro lezce i nadále otevřené, pak bychom měli dodržovat všechna pravidla a podmínky, které se k jednotlivým lezeckým oblastem vztahují. Může se jednat o sezónní omezení ve vegetačním období, časové omezení kvůli hnízdění, respektování stanovených přístupů ke skalám, zákaz používání magnézia, pravidla pro provádění prvovýstupů, respektování podmínek a míst pro parkování, táboření a další.
Speciální podmínky se vztahují k pískovcovým skalám v Čechách. Ať už jde o zákaz lezení na mokré a vlhké skále, uzavírky některých skal v zimním období, zákaz používání jisticích prostředků a výstroje poškozujících skálu nebo jiná omezení lezení. Situace je v každé oblasti jiná.
Informace v tištěných průvodcích nemohou být dostatečné a aktuální, proto doporučujeme čerpat informace z databáze Skály ČR na webu ČHS, která je udržována maximálně aktualizovaná.

Jak vám pomohou Skály ČR

Databáze Skály ČR je přístupná na webu ČHS i v související mobilní aplikaci. Kromě informací o lezeckých objektech a cestách informuje lezeckou veřejnost o různých omezeních, která vyplývají zejména ze stanovisek orgánů ochrany přírody. Díky tomu jsou pro lezce tyto důležité **informace snadno dostupné a vždy aktuální.**
Věříme, že takové informace pomohou, ale záleží hlavně na samotných lezcích, zda budou omezení dodržovat.

1. Zákazy lezení

Ať už zákaz vyplývá z jakéhokoliv důvodu, je v databázi jasně označen ikonkou před jménem dotyčného objektu. Tím může být cesta (Normální cesta), skála (Sokolí věž), sektor (Čertova ruka), nebo oblast (Hruboskalsko centrum).
Rozlišuje se zákaz kvůli hnízdění a zákaz obecný, daný většinou ochranou přírody. Ale může být i zákaz z důvodu památkové péče (např. Drábský masiv v Drábských světničkách, který je součástí skalního hradu), nesouhlasu vlastníka pozemku (Jindřichova skála v CHKO Brdy), nebo i z rozhodnutí Oblastní vrcholové komise, například z důvodu nestability pískovcové věže (Habešanka v Ostrově).
U zakázané cesty je před názvem buď plné červené kolečko, nebo červená ptačí hlava. U skály, sektoru nebo oblasti se tyto dvě ikony používají před názvem, pokud je uvnitř zakázané všechno. Tedy všechny cesty na danou skálu, všechny cesty a skály v daném sektoru, všechny cesty, skály a sektory v dané oblasti.

Pokud v daném objektu existují zákazy, ale není zakázané všechno, je před názvem červené půlkolečko, nebo je hlava ptáka oranžová.

2. Časové omezení

Vysvětlení důvodu a doba platnosti zákazu lezení je na stránkách sektoru, skály nebo cesty v sekci **„Časové omezení“**. Typicky tu najdete, je-li lezení zakázáno trvale nebo sezónně, od kdy do kdy, odkaz na dokument, ze kterého zákaz vyplývá a orgán, který dokument vydal. V případě hnízdění jsou podrobné informace vypsané u dotčených cest v sekci **„Dočasné omezení“**.
V **mobilní aplikaci** se vypisuje zkrácená informace, v podstatě jen část prvního řádku ze sekce „Časové omezení“, tedy úplný nebo sezónní zákaz a časové období platnosti:

3. Podmínky lezení

V sekci nadepsané **„Podmínky lezení“**, kterou najdete na spodní straně stránky, jsou různé podmínky, které je třeba dodržovat. Může se jednat o zákaz provozování drytoolingu či boulderingu jako např. na Kokořínsku, zákaz lezení na mokré a vlhké skály či zákaz používání magnézia na českých pískovcových skalách, povolení sestupu ze skal pouze slaněním jako např. ve Svatošských skalách, povolení lezení pouze pro členy ČHS (např. Borecké skály), omezení týkající se přístupu ke skalám apod. Pokud zde není napsáno nic, žádná zvláštní omezení neplatí. Podmínky lezení pro oblast najdete i u skály a cesty s tím, že pro hierarchicky nižší objekty mohou být podmínky doplněné o další specifické body.

4. Pravidla lezení

Řada výše zmíněných podmínek je součástí **pravidel lezení** – souboru sportovních a etických zásad, který se v tradičních pískovcových oblastech začal formovat již na počátku 20. století. Pravidla, nyní ve formě oficiálních dokumentů ČHS, mají tři „modifikace“ svázané s druhem horniny a regionem: první, s nejdelší historií, jsou Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách, druhá jsou Pravidla lezení ve skalních oblastech ČR, která platí pro všechny druhy hornin včetně moravských pískovců, třetí jsou Pravidla lezení v oblasti Jizerské hory. Na webu v databázi skal i v mobilní aplikaci je vždy odkaz na odpovídající pravidla lezení.

5. Je skála v chráněném území?

U skal **s GPS souřadnicemi** je díky spolupráci s portálem mapy.cz uveden název velkoplošného a případně i maloplošného chráněného území.
U důležitých oblastí bývá umístění v chráněném území zmíněno i v záhlaví popisu.
Pokud skála souřadnice nemá, lze na umístění v chráněném území usoudit ze situace u sousedních skal, pokud souřadnice mají.

6. Jak mohu informace v databázi zlepšit?

Podle hesla *„jaké si to uděláme, takové to budeme mít“* apelujeme na místní znalce, aby si prohlédli v databázi „svůj rajón“. Pokud znají umístění skal, které v databázi souřadnice nemají, aby nám je libovolným způsobem předali. Lze to udělat na webu kliknutím na nápis ***„Vložit GPS“*** u skály, nebo e-mailem na ***skalycr@horosvaz.cz,*** nebo kliknutím na odkaz ***Hlášení závad*** v řádce odkazů. Hlášení závad lze obecně použít k zaslání jakéhokoliv sdělení správcům skal i databáze. Jak na webu, tak v aplikaci se dají **přidávat fotky** k cestám a skalám a v mobilní aplikaci lze **přidávat vlastnosti cest a skal**.

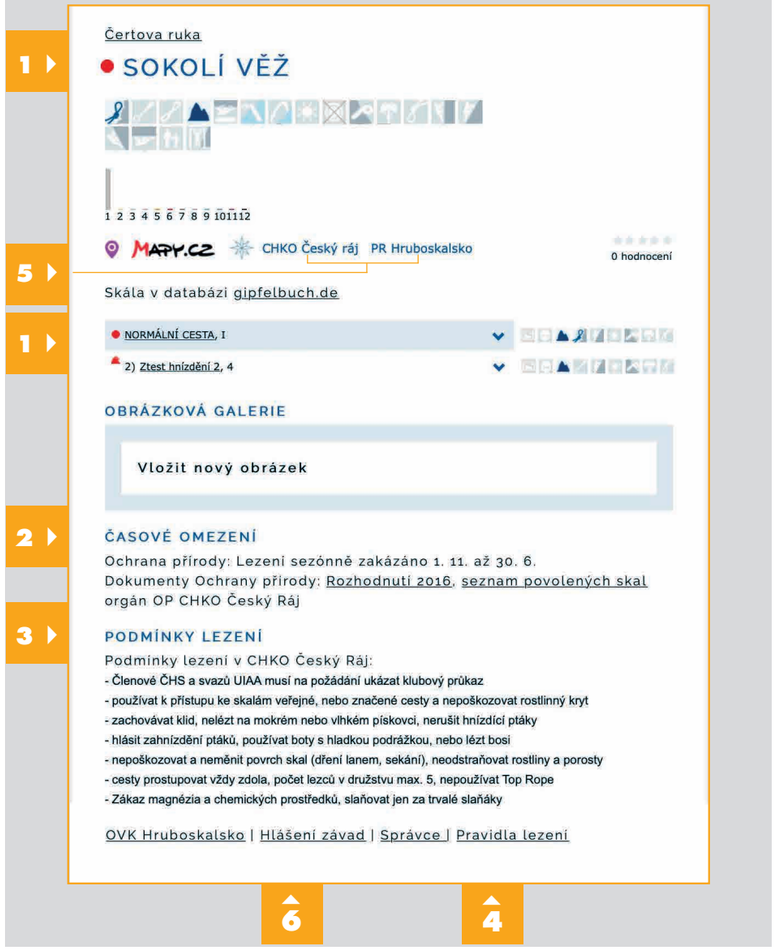
Přehled platných povolení

Na webu horosvazu je také samostatná stránka obsahující souhrn platných povolení lezení v chráněných územích. Nejjednodušeji se na ni dostanete kliknutím na odkaz na titulní stránce databáze na adrese **skaly.horosvaz.cz**

Doufáme, že vám naše společná databáze skal bude dobře sloužit.

Petr Jandík

Stránka fiktivní skály v databázi

Víte jak hledat v databázi?

VYHLEDÁVÁNÍ

Do vyhledávacího pole označeného symbolem lupy napíšete, co hledáte a stisknete Return. Systém nerozlišuje velikost písmen, ani interpunkci (Přepeře=prepere). Pokud je název složen z více slov, napíšete je do uvozovek („Jižní hrana“). Ve výsledcích jsou napřed výsledky ze stránek, potom článků a nakonec z databáze skal.

CENTRUM SPORTU MV OLYMP

Jan Kříž

ČHS spolupracuje s Centrem sportu Ministerstva vnitra - OLYMP. Prvořadým úkolem OLYMPU, který je jedním ze tří resortních sportovních center ČR, je zabezpečení přípravy sportovců ke státní sportovní reprezentaci. Sportovci OLYMPU jsou zařazeni v kategoriích instruktor sportu nebo smluvní sportovec. OLYMP podporuje i vybrané reprezentanty v soutěžním lezení.

Kolik různých sportů podporujete a jak může sportovec Vaši podporu získat?
Jiří Beran, OLYMP (JB): Souvisí to s celkovou podporou sportu u nás a s tím, jak celý systém funguje. Nejvyšší normou je Zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb., kde jsou deklarována tři resortní sportovní centra, jejichž úkolem je zajišťovat přípravu státní reprezentace v individuálních olympijských sportech.
Kromě našeho OLYMPU, který patří pod Ministerstvo vnitra a je následovníkem Rudé hvězdy, je to všeobecně známá Dukla (Armádní sportovní centrum Ministerstva obrany), a dále pak Victoria (Vysokoškolské sportovní centrum MŠMT). Resortní centra se ale starají i o některé neolympijské sporty – např. OLYMP podporuje závody na ploché dráze, Dukla parašutisty, nebo dokonce o sporty kolektivní, což je v případě OLYMPU extraligový volejbalový tým.
Zákon o podpoře sportu je rozpracován do Zásad činnosti resortních sportovních center a je určeno, která sportovní odvětví v jednotlivých resortech jsou. Resorty mají „tabulky" a na ně pak mají přidělené peníze. V rámci těchto mantinelů úzce spolupracují s jednotlivými sportovními svazy a Českým olympijským výborem (ČOV). Zařazení sportovce do resortního centra je věcí dohody mezi sportovním svazem, ČOV a resortem, pod který příslušné odvětví patří.
Není to tedy tak, že se nám někdo líbí a my si ho jen tak vybereme. Soutěžní lezení se vlastně dostalo do hledáčku v okamžiku, kdy jste se stali olympijským sportem, a pak bylo legitimní vyjednávat o spolupráci a možnosti podpory. Dokud nebylo lezení olympijským sportem, tak ho ani nebylo možné z naší strany systémově podporovat. Po novele zákona o podpoře sportu vznikla v polovině roku 2019 Národní sportovní agentura (NSA), která má za úkol, aby se s jednotlivými resortními centry shodla na pravidlech jejich činnosti.

Takže vás čeká proces nového nastavení celého systému?
JB: Ano, stát musí prostřednictví NSA říct, které sporty budou podporované a v jakém rozsahu. Také se bude nově nastavovat zařazení jednotlivých sportovních odvětví do resortů. U individuálních sportů bude debata o rozvrstvení, kolik „tabulek" bude které sportovní odvětví mít. V současné době to ve sportovním prostředí vře, porovnávají se počty „tabulek" s tím, kolik sportovců se dostane na olympiádu a co se z té olympiády přiveze. Ale to je věc, která se musí vydiskutovat se sportovní autoritou a ta autorita, potažmo stát prostřednictvím autority, by měl říci, jak to bude dál.

Eliška Novotná

Českou reprezentaci podporují:

OLYMP
CENTRUM SPORTU
MINISTERSTVA VNITRA

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MONTURA
The Ergonomic Equipage

ROCK POINT

Kolik sportovců podporujete?
JB: Na to jsou již zmíněné „tabulky" – náš resort, tj. OLYMP má 237 tabulek pro sportovce, trenéry a realizační týmy k tomu, peníze ale dostáváme jen na 217 „tabulek". Lze si pomoci polovičními úvazky, takže fakticky máme na těchto 237 „tabulek" 272 sportovců a podpůrných pracovníků, což jsou lékařské týmy, fyzioterapeuti a třeba servisní pracovníci u biatlonistů.

Jaké pro ně máte zázemí, sportoviště?
JB: Předně musím konstatovat, že naše sportoviště se udržují bez závislosti na vrcholovém sportu. Využívají je pro svou přípravu hasiči i policisté a vrcholový sportovec je třešinkou na dortu. To je výhodou pro financování, kdy provozní náklady neubírají z prostředků určených na podporu sportu. Naší chloubou je atletická hala, k tomu vzpěračská hala, posilovna, zápasnická hala, tenisové, volejbalové a beachvolejbalové kurty, vrhačská louka, atletický stadion, dva mobilní badmintonové kurty. Stěnou pro soutěžní lezení se bohužel zatím pochlubit nemůžeme. A pak máme další sporty mimo Prahu. Bývalá Rudá hvězda Jablonec – biatlon, kde zajišťujeme kompletní reprezentaci v biatlonu, biatlonisté v jiném resortu nejsou. Máme cyklisty v Hradci, silničáře; boxery v Ústí nad Labem; plavce a brokové střelce v Brně; kulové střelce v Plzni. Kromě sportovního máme také lékařské a fyzioterapeutické zázemí, rehabilitace a fyzioterapie na velmi dobré úrovni. V Praze i na všech dalších místech máme sportoviště a zázemí, které sportovci potřebují. A samozřejmě ubytování.

Adam Ondra a Martin Stráník

Iva Vejmolová

Mohli byste shrnout, jak začala spolupráce mezi OLYMPEM a ČHS a jak se od té doby rozvinula?
JB: Máme za sebou třetí rok spolupráce, tehdy jste se stali olympijským sportem, myslím koncem roku 2016 pro olympiádu v roce 2020. Věděli jsme o dlouhodobé snaze začlenit lezení mezi olympijské individuální sporty a toto byl impulz, abychom začali nejlepší lezce podporovat. Navíc Adam Ondra přivezl v tom roce medaile z mistrovství světa, a tak se to vhodně potkalo z obou stran a dohodli jsme se na spolupráci od ledna 2017.

Honza Bloudek, ČHS (HB): Začínali jsme tak, že jste podporovali dva lezce – Adama Ondru a Martina Stráníka.
JB: Ano, rozhodli jsme se na základě jednání s vámi kromě Adama podpořit i Martina. Věřili jsme vašemu doporučení, že mu naše podpora pomůže, protože se při své práci nemohl věnovat sportovní přípravě tak, jak bylo potřeba. A sezona mu také pěkně vyšla.
S průběhem spolupráce jsem jednoznačně spokojený a jsem rád, že se naplňuje naše představa. Pro republiku je to reálná medailová olympijská naděje, což nechci zakřiknout. A když odbočím, tak mám taky radost, že se snažíme naplňovat smysl toho, pro co je centrum zřízené. Podporu reprezentantů v olympijských sportech. A v tomto případě podporu sportovců a sportů, které nejsou zajištěné od A do Z. Tady je podpora opravdu podporou a není to jen nějaké další „rozmazlování". Tohle já vnímám velmi pozitivně. I proto kolegyni Katku Janků orientuji ke sportům, které jsou nově olympijské, jako je třeba také skateboarding.

Vy se znáte s našimi sportovci celkem dobře, potkáváte se s nimi. V čem jsou jiní v porovnání s ostatními sportovci, kteří se u vás připravují?
Kateřina Janků, OLYMP (KJ): Nejdříve bych vlastně zhodnotila váš sport jako takový. Myslím si, že je divácky velmi atraktivní, moderní, zajímavý a věřím v jeho budoucnost i pro ty další olympiády. Mám možnost porovnávat mezi různými sporty a hodně ostatních sportů využívá lezení jako součást svého vlastního tréninku. Ať už k překonávání hranic strachu, nebo síly. Takže věřím, že to je takové silné propojení. Vaši sportovci o sobě mezi sebou také velice dobře vědí, znají se a hodně si navzájem fandí. A musím doplnit pana Berana, který říkal, že nejsou zkažení, že si váží podpory, kterou tady mají, a mně se s nimi velmi hezky spolupracuje.

Co všechno přináší tobě, jako podporovanému sportovci, spolupráce se sportovním centrem OLYMP? A jak vnímají tuto spolupráci další reprezentanti, s nimiž jsi v rámci své práce pro ČHS v kontaktu?

Iva Vejmolová, ČHS (IV): Podle mě je lezení oproti jiným sportům specifické v tom, že jsou závodní cesty pokaždé úplně jiné. Není to jako třeba u běhu, kdy jsou si ovály velmi podobné. U lezení velice záleží, jak je člověk připravený v tom smyslu, že potřebuje nalézt co nejvíce různých cest od různých stavěčů na co nejvíce různých stěnách. A tím být lépe připraven na co nejvíce různých kroků, které se mohou v závodních cestách objevit. Oslovila jsem i ostatní podporované sportovce a v podstatě jsme se všichni shodli. Kromě poskytovaného zázemí nám podpora Olympu nejvíce pomáhá v tom, že máme možnost cestovat do jiných měst u nás i v Evropě a navštěvovat často jiné stěny. A také tréninková centra, kde trénují jiné země, jiné národnosti. V případě, že člověk trénuje na jednom tréninkovém místě, tak nikdy nebude tak dobře rozvinutý. Jsme rádi, že se náš sport může takto rozvíjet a vyvíjet a my s ním.

Jak vnímáš spolupráci s OLYMPEM za ČHS?
HB: Kdybych se na to měl podívat z hlediska svazu, panuje u nás pořád hrozná asymetrie. Na podporu reprezentace dostáváme zlomek toho, co dostávají jiné svazy s podobným počtem úspěchů a s podobným počtem závodů.

Eliška Adamovská

Martin Stráník

Dříve jsme byli mezi malými sporty, ale za poslední roky jsme hodně narostli, vozíme dobrá umístění. Bohužel se to ve financování ze strany státu nijak zásadně neprojevilo, nárůst podpory je velmi pozvolný. Díky tomu, že nám OLYMP pomáhá naše nejlepší sportovce financovat, tak mohou jezdit na zahraniční tréninky, mohou objet více závodů, jsou v kontaktu s děním ve světě. Což nám velmi pomáhá změnit tu nerovnováhu ve financování prostřednictvím MŠMT.

Jakub Konečný

Adam Ondra

JB: V roce 2020 končí olympijský cyklus a v rámci oponentur a hodnocení minulého olympijského cyklu proběhne také nastavení nového olympijského cyklu. Jsem jednoznačně pro pokračování spolupráce, její rozsah se odvíjí od toho, jak bude vedena další debata ohledně podpory státní reprezentace ČR jako celku a kolik tabulek získají jednotlivá sportovní odvětví. Svou úlohu pak budou hrát i výsledky z LOH v Tokiu.
KJ: Za mě není lezení jen o Adamovi, ale máte hodně dobrých lidí i za ním, ač nejsou ještě tak mediálně viditelní. Úspěchů v mládežnických kategoriích je hodně a věřím tomu, že se bude i těm mladším závodníkům dařit tak, aby - neříkám rovnou Adama dohnali, ale aby mu šlapali na paty. Rozhodnutí rozšířit skupinu podporovaných lezců je krokem správným směrem.
HB: Z naší strany vnímáme, že se podařilo nastartovat silnou generaci. Proto věřím, že i v tom dalším cyklu budou závodníci, kteří převezmou štafetu a budou schopni jít dál. Že by se nám to společně mohlo podařit.
JB: Držme si vzájemně palce, ať je rok 2020 pro sportovní lezení úspěšný a ať jsme zdraví.

Na otázky odpovídali Jiří Beran, ředitel OLYMP CS MV, Kateřina Janků, oddělení různé sporty – letní, OLYMP CS MV, Jan Bloudek, předseda ČHS a Iva Vejmolová, reprezentantka v soutěžním lezení.

Rozhovor zpracovala Radana Plevková
foto Monika Brkalová a Lukáš Bíba

HUDY dětské závody, boulder, Brno 6. 4.

LK Vertikon Zlín, 8.ročník, boulder 20. 6.

Rajčatový pohár, Brno, vyhlášení výsledků, 22. 6.

Open závody ČHS **pro děti a mládež**

V roce 2019 proběhly poprvé Open závody dětí a mládeže pod patronací Českého horolezeckého svazu. Závody pořádají jednotlivé lezecké kluby a oddíly. Jak vznikla myšlenka na pořádání závodů, jaká jsou jejich specifika a pro koho jsou určené?

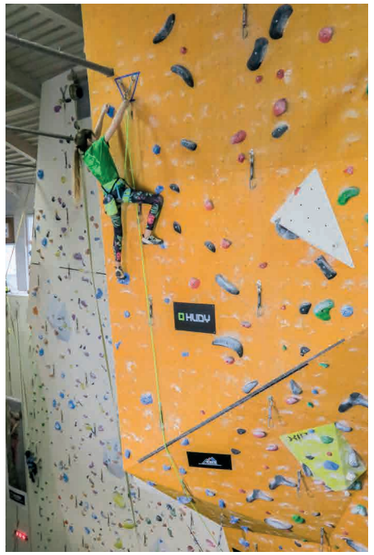
Na podzimním setkání mládežnických klubů konaném v roce 2018 byl představen návrh na výrazné rozšíření nabídky mládežnických lezeckých závodů pořádaných ČHS. Požadavkem zástupců klubů a oddílů bylo vytvoření provázanějšího systému závodů nižší kategorie pro děti a mládež.

V souvislosti s tímto požadavkem byly oddíly osloveny k podání návrhů na nového člena Komise mládeže ČHS, který by měl agendu závodů na starosti. Tím byla nakonec jmenována zástupkyně oddílu Rocky Monkeys Jana Cinková. Ještě před koncem roku byl připraven samotný systém Open závodů, byly sepsány Prováděcí předpisy a Výjimky z pravidel soutěžního lezení ČHS pro tyto závody. Všechny potřebné informace, včetně přehledného kalendáře závodů, byly zveřejněny na webových stránkách ČHS v sekci Mládež a bylo stanoveno, že nepůjde o seriál závodů, ale každý Open závod bude vyhlašován samostatně.

Cílem Open závodů je umožnit začínajícím mladým lezcům změřit své síly na závodech, které mohou svou organizací a kvalitou lezeckých cest připravit závodníky na nejvyšší úroveň závodů. Toto vše s vědomím, že se jedná o závody pro nižší výkonnostní úroveň. **Závody jsou v systému Open rozděleny do dvou kategorií – A a B.** Závody kategorie A jsou určeny pro ty zkušenější. Měly by být opravdovou zkouškou na závody té nejvyšší úrovně, a proto zde mladí závodníci lezou podle oficiálních pravidel ČHS.

Zároveň je ale pro pořadatele **zorganizování takovýchto závodů jednodušší a méně nákladné než organizování nejvyšších soutěží** (ČPM, U14). Rozdíl je například v tom, že pořadatel nemusí mít sundané všechny chyty v profilech stěny, kde závod probíhá. Je však nezbytné závodní cesty viditelně odlišit tak, aby nedošlo k záměně při samotné soutěži. Dále je možno tyto závody zorganizovat i na stěnách, které nemají požadovanou výšku pro pořádání nejvyšších soutěží. Také během závodu nemusí být přítomen delegát ČHS, na druhou stranu je i zde nezbytná přítomnost oficiálního rozhodčího ČHS. Oproti závodům kategorie A, závody kategorie B probíhají podle vlastních pravidel pořadatele, nemusí se řídit oficiálními pravidly ČHS a není nutná přítomnost oficiálního rozhodčího ČHS. Pořadatel však závod připravuje v souladu s Prováděcími předpisy pro Open závody.

U obou kategorií je charakter závodů plně v kompetenci pořadatelů, proto také **v roce 2019 probíhaly závody kombinací různých disciplín (obtížnost, boulder, rychlost) a pro různé věkové kategorie dětí a mládeže.** Velký význam pro pořadatele má jistě i finanční **podpora ze strany ČHS,** která je rozlišena podle kategorie závodu. Pro vytvoření kvalitních závodních cest mohli pořadatelé využít práce oficiálního stavěče ČHS, což bylo také finančně podpořeno. Všichni, kteří závody v roce 2019 pořádali, si některého z oficiálních stavěčů na závod přizvali.

▲ ▼ *obě fotografie: HUDY dětské závody v olympijské kombinaci, Brno, 6. 4. 2019*

V lednu 2019 oslovila společnost VirginGrip ČHS s návrhem na spolupráci a stala se partnerem Open závodů. Připravili několik sad chytů, které dostali pořadatelé k dispozici. Tyto chyty mohly po skončení závodů zůstat na stěně po dobu 1 měsíce s možnosti odkupu za zvýhodněnou cenu. Někteří pořadatelé této nabídky využili, pro jiné byla manipulace související se zajištěním vracení chytů problematická, a tak se u nich chyty společnosti VirginGrip neobjevily.

Na konci ledna byly osloveny kluby a oddíly pracující s mládeží a majitelé stěn s výzvou na pořádání závodu. Zájemci se mohli přihlásit do kategorie A nebo B a rozhodnout se, v jakých disciplínách budou mladí lezci závodit. Pro rok 2019 platilo omezení, že jeden pořadatel mohl přihlásit pouze jeden závod.

V průběhu roku se pak uskutečnilo pět závodů kategorie A a šest závodů kategorie B. Na závodech kat. A mohly děti závodit v olympijské trojkombinaci na stěnách Hudy v Brně, Praze a Ústí nad Labem. Na podzim čekaly na děti „bouldrové" závody v Olomouci a „obtížnostní" závod v Trutnově. Na závodech kat. B děti opět závodily v různých kombinacích. Trojkombinace čekala na mladé závodníky před letními prázdninami v Brně a stejný formát závodů pak na podzim v Plzni. Boulder společně s obtížností si na jaře děti vyzkoušely v Ostravě a ve Zlíně. Čistě „obtížnostní" závody byly připravené pro děti v Jihlavě a poslední závod sezony proběhl v Berouně. **Startujících na jednotlivých Open závodech bylo v průběhu roku přes 670.** Systém Open závodů pro děti a mládež zaměřený na začínající a mírně pokročilé mladé lezce určitě našel své místo v rámci závodního lezení a pokračuje i v roce 2020. Očekáváme účast dalších oddílů, které se nově zapojí do systému závodů.

Po roční zkušenosti jsme přichystali pár úprav v předpisech, tou nejvýraznější je zrušení povinného členství závodníků v ČHS, pořádáme také školení pro rozhodčí Open závodů… Struktura závodů zůstává totožná jako v roce 2019, tedy závody kategorie A a B a mladí závodníci budou moci závodit v různých kombinacích disciplín. Ani v roce 2020 se nejedná o seriál závodů, ale každý závod bude vyhlašován samostatně. Rádi bychom směřovali Open závody k tomu, aby se staly regionálními závody nižší kategorie se svými žebříčky a postupovým systémem do těch nejvyšších závodních soutěží. Měly by být motivací pro mladé lezce neustále se zlepšovat a cílit na ty nejvyšší mety, ale pořád s ohledem na přiměřenou obtížnost a udržitelnost pro pořadatele. Pro tyto změny bude nutná spolupráce napříč komisemi ČHS a diskuze s širokou odbornou veřejností.

Jana Cinková a Magdalena Jančíková, foto archiv ČHS

EXPEDICE PERU 1970

PADESÁT LET OD NEJVĚTŠÍ TRAGÉDIE EXPEDIČNÍHO HOROLEZECTVÍ

L. Mejsnar a M. Černý v základním táboře

Severní stěna Huscaránu, ze které se před 50 lety uvolnila lavina ledu a kamení, která pohřbila tábor, foto Radek Groh

„Člověka věčně prahnoucího po bohatém a intenzivním životě nezadrží žádná oběť. Horolezectví bude existovat, dokud budou existovat hory“.
Arnošt „Ajšek“ Černík

Když nastane kulaté výročí nějaké významné události, mnohdy se v záplavě pozornosti jí věnované můžeme i ztratit. Rok 2020 bude takovým pro československé horolezectví – od neštěstí, které připravilo o život všech patnáct účastníků expedice do peruánských And, uplyne padesát let. Český horolezecký svaz i velvyslanectví ČR v Peru připravují k připomenutí této tragédie řadu akcí a za podpory Hudysportu se natáčí vzpomínkový film, zatímco současná česká horolezecká špička již přispěla úžasným prvovýstupem na Huandoy nazvaným „Boys 1970“.
Mohlo by se zdát, že snad všechno už bylo napsáno, snad všechno už bylo vyřčeno, tisíckrát se uvažovalo nad tím, co by, kdyby… Bylo by ale velkou škodou zapomenout byť na jedinou vzpomínku, která stále žije v mysli a srdci pozůstalých z rodin, spolulezců a přátel zahynuvších horolezců, nepřipomenout si, jak pomíjivý je náš život a jak vrtkavé je štěstí.
Vždyť kdo ví, jak by se díval na výše citovaná slova, kterými si napsal svůj vlastní epitaf, vedoucí expedice Arnošt Černík; kdo ví, co by nám o tom, co si myslí o obětování svého života horám, řekli všichni, kteří už se z nich nevrátili. Nikdo z nás nejezdí do hor umírat, ale někteří prostě nemají to štěstí. „Kdyby“ neexistuje, ale přesto svádí k tomu pořád se takto ptát…i když je nasnadě, že v tomto případě prostě zasáhl osud. Osudový okamžik jak pro naše horolezce, tak těch sedmdesát tisíc lidí, kteří zemřeli v důsledku obrovské laviny uvolněné ze severního vrcholu Huascaránu zemětřesením. Ale nemohlo být přece jen něco jinak, KDYBY…

…bývalo mohlo zůstat u původních plánů liberecké party okolo Bohdana Nejedla dostat se na vysněnou Aljašku? V létě 1968 už byly přípravy na československou expedici, schválenou za „pochopení ČHS a se záštitou ČSTV na počet 25. výročí osvobození republiky“, v plném proudu. Kvůli srpnovým událostem a následné normalizaci se stala návštěva USA silně nežádoucí a uskutečnění nemožné.

…díky kontaktům získaným na kongresu UIAA, který se tehdy konal v Praze, nedorazilo na ČHS pozvání od Club Andino Peruano a ČHS se nerozhodl přidělit ho bývalé Expedici Aljaška? Účastníci se přeorientovali na nový cíl a v čele s vynikajícím horolezcem mladé nastupující generace Ivanem Bortelem začali spřádat smělé plány na výstupy na Huandoy, Huascarán a Alpamayo, jimž dominoval prvovýstup dosud nevylezenou jižní stěnou Huandoy.

…si horolezci nevybudovali základní tábor na šíji mezi jezery Llanganuco pod severními svahy Huascaránu a jižními svahy hory Huandoy na místě, které bylo později zasaženo odnoží laviny? Na výběr byla místa dvě; na druhém z nich, které proud minul, se utábořila japonská expedice se stejným cílem výstupu. Poté začali s nezbytnou aklimatizací a budováním táborů potřebných pro výstupy na Pisco a útok na jižní stěnu Huandoye.

…se štěstí neobrátilo zády k Ivanovi Bortelovi, který uklouzl během sestupu z tábora pod Huandoyem na stezce vedoucí přes vodopád? Pád neubrzdil a rozjel se přes dva mokré schůdky ústící do kolmé třicetimetrové zdi. Přímý dopad na hlavu znamenal jeho okamžitou smrt. Je paradoxem, že byl velmi opatrný a nejlépe aklimatizovaný ze všech. Tato událost pochopitelně celou výpravu paralyzovala a znamenala také konec všem ambiciózním plánům.

…poté zůstalo u myšlenky zrušit veškeré horolezecké cíle expedice a splnit jen ty kulturní, které zahrnovaly uspořádání červnové výstavy fotografií Viléma Heckela v Limě a sbírání podkladů pro vydání cestopisné knihy o Peru, která měla být dílem Arnošta Černíka, Viléma Heckela a Valeriána Karouška? Pro nikoho nebylo rozhodování lehké, vybalancovat osobní pocity všechno zabalit a rozjet se domů, anebo se nevzdávat a do prvovýstupu na Huandoy se na památku Ivana přece jen pustit. Po zvážení všech okolností bylo nakonec rozhodnuto dokončit aklimatizaci na Pisco a pak se přesunout pod jižní stranu Huascaránu. Výstup na jeho 6 768 metrů vysoký jižní vrchol měl být splněním náhradního horolezeckého cíle expedice.

…se v sobotu 30. května shodou okolností neshromáždili v základním táboře všichni členové expedice? Na příští den již bylo objednáno auto na přestěhování základního tábora a v nedělní poledne přivedl do tábora místní horal osla, aby si na něj mohla naložit náklad trojice „kulturníků“ a vyrazit následujícího dne na poznávací výpravu. Horal J. M. Vega byl posledním člověkem, který 31. května 1970 spatřil čtrnáct členů expedice a chilského horolezce Nuněze, právě pobývajícího v táboře, živé. Sám vyvázl útěkem do svahu u dolního jezera Llanganuco a mohl jen nevěřícně zírat na spoušť, kterou napáchala obrovská masa ledu a kamení v místech, kterými před chvílí procházel. A to ještě netušil, že v oblacích prachu vidí jen zkázu způsobenou menší ze dvou částí laviny; že její hlavní část se řítí údolím Rio Shasha, smete město Ranrahirka a vlije se až do řeky Santa. Že její boční odnož kompletně zničí město Yuangay. Zkáza byla dokonána. Nastal nepředstavitelný zmatek, do Peru začala proudit pomoc z mnoha zemí světa; osud československé expedice byl jen kapkou v moři, informace těžko dosažitelné a protichůdné. Naděje pro všechny blízké v dalekém Československu, že horolezci mohli zkáze uniknout, skončila 13. června. Club Andiano Peruano ve spolupráci s vedoucím chilské záchranné expedice oficiálně potvrdili, že nikdo nepřežil.

Pohled na Huscaran z nástupové trasy pod severní Huandoy, foto Radek Groh

„(Ivan) byl na místě mrtev. Všichni jsme byli z toho šokovaní. Muselo se toho hodně zařídit, ale dnes je již v táboře poměrně klid. Zítra zas půjdeme do horního tábora a začneme lézt. Jižní stěnu Huandoye necháme stát, nestojí vůbec za to tam lézt. Marně čekám na tvůj dopis. Nevím, co se děje doma, je mi strašně smutno a už bych chtěl být doma u tebe a Lucinky. Kdybys tu byla se mnou, bylo by všechno jiné. S tebou bych to prožíval všechno lehčeji, vždycky mi dokážeš pomoci. Jsi asi silnější než já. Je tu strašně krásná krajina, naprosto fantastické hory. Již nikdy nepojedu nikam bez tebe, opravdu uvidíš.“
Milan Černý v posledním dopise své ženě. Dopis datovaný 21. května byl doručen adresátce 4. června. In memoriam.

Účastníci expedice:
Arnošt Černík (44), Ivan Bortel (27), Milan Černý (26), Vilém Heckel (52), Jiří Jech (38), Valerián Karoušek (41), Jaroslav Krecbach (24), Miloš Matras (34), Ladislav Mejsnar (34), Milan Náhlovský (26), Bohumil Nejedlo (38), Zdeněk Novotný (32), Jiří Rasl (34), Svatopluk Ulvr (32), Václav Urban (35).

Post scriptum
Vysněný průstup jižní stěnou Huandoye nebyl do dnešního dne uskutečněn. V roce 1976 vznikly tři cesty spíše při jejích okrajích. Vážný pokus o průstup stěny alpským stylem v roce 2015 skončil nezdarem, vynikající ruští horolezci Ruškin a Ivanov ho vzdali po týdnu ve stěně. Po marných pokusech o další postup se z výšky asi 5 600 m rozhodli vrátit a při slaňování zahynuli. Vzhledem ke značně změněným podmínkám ve stěně a velké objektivní nebezpečnosti je možné, že také nikdy uskutečněn nebude.

Alena Čepelková

1968 **20. ledna se běží první ročník „Jizerské padesátky“ (J50); rodí se myšlenka na expedici na Aljašku.**

1969 **V říjnu se koná kongres UIAA v Praze; v listopadu zasílá ČSTV J. Raslovi dopis se zamítnutím stávajícího cíle a nabízí náhradou pozvání peruánských horolezců. Cíl expedice se mění na Huascarán.**

1970 **23. dubna** odletá 15 členů expedice do Santiaga de Chile.

3. května připlouvá se zpožděním do Limy parník Hornbelt s expedičním materiálem a 11. května vyráží expedice konečně do hor.

13. května je založen základní tábor ve výšce 3 850 m n. m. mezi jezery Llanganuco a Orcococha. Hlavním cílem expedice se stává prvovýstup jižní stěnou Huandoye.

15. května je vybudován ABC pod Piscem a 17. května tzv. horní tábor jako základna pro výstup na Huandoy. Na noc v něm zůstává trojice Bortel, Náhlovský a Krecbach.

18. května v 11.35 umírá při sestupu Ivan Bortel. Smrt následkem pádu kolmou stěnou vodopádu je okamžitá. Na místo nehody spěchá lékař výpravy, tělo snášejí dolů a po vyřízení nezbytných náležitostí je v noci převezeno do Yuangay.

21. května se koná v Yuangay smuteční tryzna, uspořádaná podle místních zvyklostí jako celonoční stráž u rakve. Následující den je tělo zpopelněno a převezeno do Limy.

22. – 30. května pokračuje život v táboře. Horolezecké cíle byly zredukovány na dosažení jižního vrcholu Huascaránu, probíhají aklimatizační výstupy na Pisco. Tábor navštěvují dvě Novozélanďanky a 30. května i vedoucí japonské výpravy.

V neděli 31. května je vše připraveno na opuštění základního tábora. Krátce po poledni je tábor smeten lavinou, která pohřbívá vše živé i neživé ve své dráze. Déle než týden trvá, než je možné vůbec určit rozsah ničivého zemětřesení. Zprávy o osudu československé expedice jsou protichůdné.

6. června je uspořádáno v Motole rozloučení s Ivanem Bortelem. Osud ostatních je nejasný.

12. června je peruánskými úřady poprvé oficiálně potvrzena smrt všech účastníků expedice.

V létě nalézají na okraji laviniště místní Kečuové tělo muže, který má v kapse lístek se jménem Ladislav Mejsnar.

1971 **31. ledna** se koná 4. ročník J50. V závodě žen na 30 km startuje Eva Novotná, vdova po Zdeňku Novotném, a dobíhá na 5. místě. Od tohoto data se závod běží jako Memoriál expedice Peru 1970.

1972 **31. května** je v Peru slavnostně odhalen památník tragického konce expedice. V blízkosti místa, kde účastníci zahynuli, ho urychleně budují místní dělníci a dva kameníci z Yungaye. Usazují tři bronzové desky a reliéf sochaře Z. Němečka nazvaný „Přísaha“, které přivezla naše malá delegace vedená Vl. Procházkou. Pět vdov po zahynulých horolezcích a Mejsnarova sestra se tak mohou poklonit svým blízkým přímo na místě, kde zemřeli.

3. června se koná ve Skaláku na Sahaře panychida za zemřelé horolezce. Myšlenka Valeriána Karouška na vybudování symbolického cintorína teprve nyní dochází svého naplnění: členové expedice se stávají prvními jmény uvedenými na tabulkách, umístěnými pod symbolem puklého slunce. Karouškovu myšlenku zhmotnili v tichém koutu skal Českého ráje autoři památníku sochař Jiří Seifert a architekt Josef Patrný. Každoročně se zde od té doby konají na Štědrý den bohoslužby navštěvované stovkami horolezců.

1973 **28. ledna** vítězí Eva Novotná na 30 km trati Jizerské padesátky. Ze závodu se stává prestižní záležitost jak pro lyžařské špičky, tak pro tisíce závodníků – horolezců a lyžařů, kteří soupeří mezi sebou i sami se sebou.

1995 Výpravu na místo neštěstí organizují pro pozůstalé rodinné příslušníky J. Hladík a L. Vejražka. O osudu expedice vychází jejich kniha Huascarán - cesta končí, cesta začíná.

2000 **20. února** je odstartován 30. ročník J50, poprvé se běží jako součást světového poháru Worldloppet.

2010 **30. května** je v Bedřichově slavnostně otevřen nový památník Expedice Peru 1970, umístěný u výjezdu z lyžařského stadionu, poskládaný ze šesti žulových balvanů z Jizerských hor. Každý z účastníků J50 tak může postát na pietním místě a připomenout si důvod jeho názvu.

2011 Velvyslanectví ČR v Peru umístilo na hlavní cestě v okolí Lagunas de Llanganuco dřevěný ukazatel k památníku místa neštěstí.

2019 7. - 9. srpna Marek Holeček a Radoslav Groh otevřeli v alpském stylu novou trasu na Huandoy Norte (6 360 m n. m.). Prvovýstup středem východní stěny dlouhý 1 200 m o obtížnosti ED+ M6 WI6 pojmenovali *„Boys 1970“.*

Pohled na laviniště v místech, kde stál Yungay

Zbytky laviniště na místě tehdejšího tábora expedice Peru 1970, foto Radek Groh

Členové expedice na recepci na velvyslanectví : ▶
zleva Karoušek, Mejsnar, Rasl, Urban, Ulvr, Nejedlo (s rukou v saku), Jech (zcela vzadu), Černík, Bortel a Černý

Zlomený cepín, ústřední symbol památníku Československé expedice Peru 1970 nedaleko jezera Llanganuco, foto Radek Groh

U památníku na místě neštěstí v r. 1972: zleva Jechová, Náhlovská, E. Novotná, J. Černá, D. Kolářová (sestra L. Mejsnara), H. Nejedlová.

◀ *Památník Československé expedice Peru 1970 nedaleko jezera Llanganuco, foto Radek Groh*

zdroje/informace, fotografie: *Jára Holinová (Černá), Jiří Čihulka st., Marek Holeček, Radek Groh, Jan Suchl: Cesta končí pod Huascarán, Jiří Langer: Jizerská 50, http://www.peru1970.cz/ https://www.ceskatelevize.cz/porady/1091682868-osudove-okamziky/401213100081034-huascaran-1970/ https://www.lidovky.cz/domov/huascaran-1970-prokleta-expedice-si-pred-45-lety-vzala-zivoty-vsech-patnacti-cechoslovaku.A150526_110816_ln_domov_gib https://jiz50.cz/cms.front.page/peru*

Připomínkové akce expedice PERU, které proběhnou v roce 2020

Velvyslanectví ČR v Peru připravuje k připomenutí tragické události řadu akcí. Jak ukazuje jejich výčet, téma tragédie z roku 1970 je pro Peruánce stále velmi silné a citlivé, což mj. dokazuje i plánovaná osobní účast prezidenta Martína Vizcarra na pietním aktu v Huandoy.

Předběžný program:
Lima: slavnostní koncert českého hudebního tělesa ve spolupráci s peruánskými hudebníky v Národním divadle Lima, promítání filmu *Boys 1970*, přednášky o českých horolezcích, výstava fotografií Viléma Heckela v galerii v gesci MZV Peru.
Yungay: pietní akt na hlavním náměstí dne 31. května 2020, slavnostní otevření nového kostela, mše, pochod na hřbitov Campo Santo, otevření vzpomínkové výstavy v místním kulturním centru.
Národní park Huascarán: pietní akt u památníku českých horolezců, položení věnce, slavnostní odhalení pamětní desky k připomenutí 50 let od tragédie, výstup vybraných českých horolezců do určité výše hory a paraglidový seskok s českou vlajkou.
Huaraz: promítání filmu *Boys 1970*, přednáška o českém horolezectví, výstava výběru fotografií o expedici a díla V. Heckela.

Česká republika:
7. února 2020: nedílnou součástí zahájení Jizerské 50 je každoročně vzpomínka na horolezeckou historii závodu. Poprvé se bude konat v rámci slavnostního zahájení také vyhlášení Výstupů roku Českého horolezeckého svazu – nejlepších výkonů českých horolezců a skialpinistů (19.00 hodin, stadion Bedřichov).

9. února 2020: ČHS organizuje patnáctičlenné družstvo, které pojede v dobovém oblečení trasu 50 km závodu J50 se startovními čísly 1 – 15 na počest členů expedice. Tato čísla se jindy nepoužívají, elite kategorie startují s čísly od 16 výše.

Připravují se další akce, jejichž vrcholem bude pietní vzpomínka u památníku na Hrubé Skále.

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

nabízí svým členům možnost sjednání cestovního pojištění na základě rámcové smlouvy s pojišťovnou UNIQA

VÝHODY POJIŠTĚNÍ:

- **Kvalitní cestovní pojištění** od 785 Kč/rok.
- **Pojistné částky do 3 milionů Kč** na léčebné výlohy a asistenční služby.
- **Krytí nákladů na záchranné operace** (horská služba, využití vrtulníku).
- Pojištění není omezeno nadmořskou výškou, ve které k případnému incidentu dojde a **vztahuje se i na pohyb mimo značené cesty a sjezdovky**.
- Pojištění se vztahuje na téměř **jakýkoli pobyt v zahraničí**. Nejen horolezectví, vysokohorskou turistiku, ferraty, skialpinismus, vodní sporty, jízdu na horských kolech, kiting a další sporty, ale i pobyt u moře, poznávací zájezd, ozdravný pobyt, kurz či školení v zahraničí.
- Můžete si zvolit výhodnější **balíček pro rodiny** – pro 1 - 2 dospělé a až čtyři děti.

www.uniqa.cz
www.horosvaz.cz/cestovni-pojisteni/

foto: René Uxa

ČHS Trio – Zvládnete každé dobrodružství

Součástí balíčku ČHS Trio je:

- **Celoroční pojištění do zahraničí** na léto i na zimu, k vodě i do hor, zvýhodněný balíček pro rodiny až se 4 dětmi.
- **Až 50% sleva na ubytování** ve více než 1300 alpských chatách **po celé Evropě**. (Rakousko, Německo, Francie, Itálie, Švýcarsko, Španělsko, Slovinsko, Lichtenštejnsko).
- Jistota, že **české skály** jsou dobře udržované.

ČHS Trio – pojištění, chaty, skály | www.horosvaz.cz/chs-trio

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ
CZECH MOUNTAINEERING ASSOCIATION

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
ALPINE ASSOCIATION OF SLOVENIA
SPD 1893

UNIQA

foto Le Duc Dinh

ČHS představuje své hlavní partnery:

Lezec

www.lezec.cz

montana

www.montana.cz

a mediální partnery:

www.horyinfo.cz horyinfo

SvetOutdooru.cz

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ je členem:

UIAA

iFSC

ISMF International Ski Mountaineering Federation